Ať žije Den vítězství, Den osvobození!

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST

Zakladatel profesor Ing. Břetislav Chvála, doktor technických věd (DrSc.)

MĚSÍČNÍK SLOVANSKÉHO VÝBORU ČR | ROČNÍK XIV | ČÍSLO 143, KVĚTEN 2011 | CENA 8 Kč

Dnes v čísle

ČERNÉ SVĚDOMÍ ČALFOVY VLÁDY
Rozhlas odhaluje: pomohla odvést pozornost od vrahů 14 000 Čechů (s. 2)

JEŠTĚ KE KYJEVSKÉMU SJEZDU
Zamyšlení Jozefa Nálepky (s. 3)

BĚLORUSKO NA KOLENA NEPADNE
Vzkázal to představitelům států NATO prezident Lukašenko (s. 4)

SRBSKO VZPOMNĚLO „DEN HANBY"
Bylo jím přepadení Jugoslávské svazové republiky letectvem NATO (s. 5)

LISTÁŘ DUŠANA KARPATSKÉHO
Recenze prof. Ivana Dorovského (s. 6)

POSLEDNÍ PROTIČESKÝ MASAKR V TEREZÍNĚ
Odbojář Boris Šesták vzpomíná na tragický 2. květen 1945 v Malé pevnosti (s. 7)

Neušlo nám

KRONIKA

● **15. března –** Prezident Klaus přijal na Pražském hradě svého slovinského partnera Danila Türka. Oba varovali před šířením paniky v souvislosti s problémy japonských jaderných elektráren.

● **15. března** – V Minsku jednali premiéři Ruska, Běloruska a Kazachstánu o energetické spolupráci těchto zemí.

● **19. března -** Francouzské letectvo zahájilo protilibyjskou operaci Harmattan (poté, co se připojily USA, přejmenovanou na Odysey Dawn – Úsvit Odysey). Intervenci odstartovala rezoluce Rady bezpečnosti.

● **23.-24. března –** Slovinsko a Srbsko přivítalo premiéra Putina, který potvrdil, že se tvrdě pracuje na projektu South Stream (Jižního proudu mezinárodního plynovodu).

● **3. dubna -** V prezidentských volbách v Kazachstánu byl znovuzvolen hlavou tohoto velkého státu SNS Nursultán Nazarbajev.

● **11. dubna** - Prezidenti Ruska a Polska Dmitrij Medveděv a Bronislaw Komorowski si přislíbili ve Smolensku, že obě země zde postaví obětem loňské katastrofy společný památník.

PUTIN: „KŘIŽÁCKÁ VÝPRAVA"

Vladimír Putin přirovnal (21. 3.) rezoluci Rady bezpečnosti OSN o bezletové zóně nad Libyí ke „středověké výzvě ke křižáckým výpravám", zatímco Dmitrij Medveděv poté – aniž Putina jmenoval –, se proti výrazu „křižácká výprava" ohradil, jde podle něho o nepřípustný výraz. Medveděv si nemyslí, že rezoluce je vadná a prohlásil, že Rusko nevetovalo tuto rezoluci na jeho přímý příkaz. Současně vyloučil, že by se Rusko zúčastnilo pozemní operace proti Libyi, kdyby k ní došlo. Jde zatím o **největší veřejnou roztržku dvou ruských představitelů před prezidentskými volbami v březnu 2012,** v nichž bude volena ruská hlava státu na šest let.

(Pokračování rubriky Neušlo nám na s. 2)

Vladimír Holan:

KVĚTEN 1945 (úryvek)

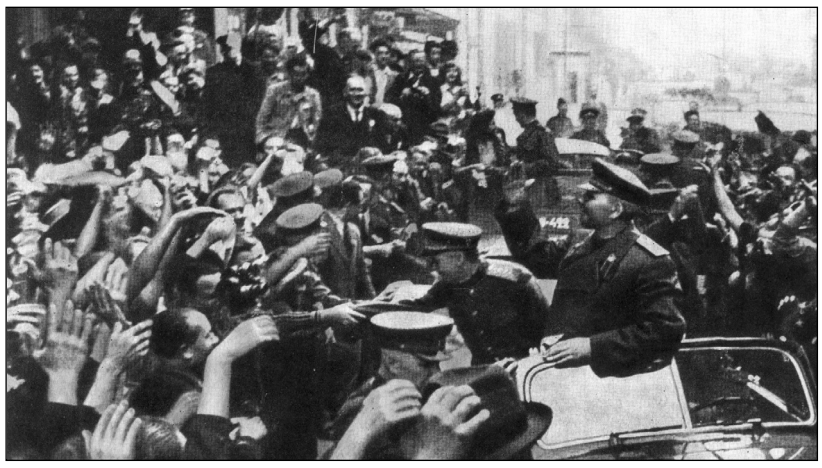
Nebudu zpívat o hrdinech... Jejich mužné bytí
je v jejich mlčení a v našem tichém studu.
Byly však děti, tytéž děti, které po několik let
při ječení sirén narychlo skládaly své nejmilejší věci
do „náletového kufříku" –
tytéž děti, které tenkrát v květnu byly hnány
před tanky německých masařů.
A ty a jiné, které nebyly dorasovány a zohaveny,
ty které chodily plačečky dům od domu
a našly nakonec své bezbranné drahé,
dodnes se probouzejí hrůzou ze spánku a křičí:
„Maminko, kde mám nožičku?"

A viděl jsem člověka, který tenkrát střílel
na německé letadlo z flobertky...
A viděl jsem na Smíchově křižovat se dvě nákladní auta:
v tom jednom byli mrtví ze Zbraslavě
a v druhém živá telátka a velký nápis: Dar Praze.
Je to šílené, co pravím, ale život byl takový.

(Úryvek z básně doporučila k tisku Jana Vacková)

BRÁNOU SVOBODY nazvali příslušníci 1. čs. armádního sboru slavobránu, kterou postavili v Dukelském průsmyku krátce poté, co z něho 6. října 1944 společně s Rudou armádou vyhnali německé vojáky. Začalo osvobozování Československa, které vyvrcholilo v květnu 1945 osvobozením Prahy.

MARŠÁL IVAN KONĚV se v Praze dostal téměř do „zajetí" – pražských občanů, kteří ho přišli do centra města doslova manifestačně – jak to dosvědčuje tento snímek –, uvítat jako velitele vojsk 1. ukrajinského frontu. Jeho vojáci byli hlavní silou pražské operace, která započala v prostoru Drážďan 6. května a skončila 12. května ve dvě hodiny v noci u Milína.

Vladimír Remek: Jsem ČESKOSLOVENSKÝ kosmonaut

MOSKVA (SV) – Vladimír Remek byl 12. dubna v Moskvě vyznamenán ruskou medailí Za zásluhy o dobývání kosmu. Předal mu ji v Kremlu prezident Dmitrij Medveděv při příležitosti 50. výročí letu prvního člověka do vesmíru.

Remek při poděkování upřesnil nedopatření kremelského protokolu, který ho představil jako „zástupce Slovenska". Korektně poznamenal, že letěl tenkrát před 33 lety za bývalou federaci (jde o společný kosmický let s Alexejem Gubarevem v březnu 1978 – SV) jak za Česko, tak za Slovensko. „Ač jsem občanem ČR, letěl jsem za Československo. Počítal jsem se a vždy se budu počítat za československého kosmonauta," řekl Remek.

Remek je nositel Zlatých hvězd hrdiny Sovětského svazu a hrdiny ČSSR.

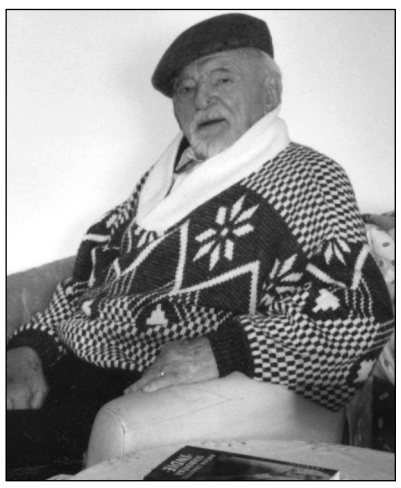
Běloruská odpověď na „sankce"

MINSK (Novosti Bělorusiji) – Běloruské úřady zakázaly vstup do Běloruska předsedovi Evropského parlamentu Jerzymu Buzkovi a dalším více než 150 osobám ze zemí NATO, včetně novinářům. Vláda ohlásila také záměr vypovědět několik projektů přeshraniční spolupráce s Evropskou unií a znemožnit působení některých zahraničních nadací a mimovládních organizací v Bělorusku. Jak běloruská strana sdělila předem, tato opatření jsou adekvátní odpovědí na „sankce", které vůči Alexandru Lukašenkovi a asi 150 běloruských osobností nedávno vyhlásila Evropská unie.

Jaroslav Weber devadesátiletý

JUDr. Jaroslav Weber, dlouholetý vydavatel Slovanské vzájemnosti, se 12. května dožívá devadesátin. Předloni v únoru onemocněl a nemoc ho bohužel dosud odvádí od jeho tradiční práce.

Rádi však vzpomínáme, že v roce 1998, v roce pražského všeslovanského sjezdu, patřil jubilant mezi nejaktivnější spolupracovníky profesora Chvály, zakladatele Slovanského výboru ČR. Když byl jím vybídnut, zda by se neujal vydávání časopisu Slovanská vzájemnost, neváhal a pustil se do této pro něho zcela nové práce okamžitě. Dnes „jeho" Slovanská vzájemnost žije už čtrnáctým ročníkem. Základní cihly, které k její „budově" položil, ho dodnes na stránkách časopisu připomínají, stejně jako fakt, že první šéfredaktorkou časopisu se stala jeho pozdější žena Nataša Weberová.

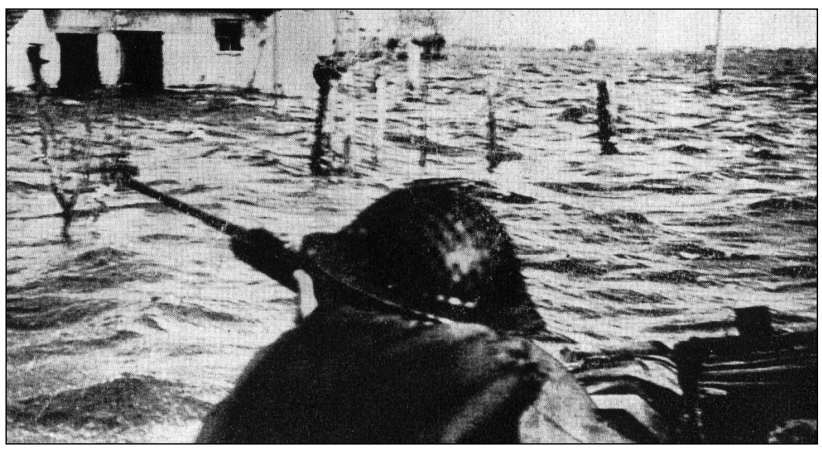
Jaroslav, dlouholetý zkušený právník, vykonávající ve své době i funkci prokurátora, se už v důchodovém věku rozhodl přehodit výhybky z právnické profese na profesi literární a publicistickou, dokonce před časem napsal a vydal (pod pseudonymem Jaroslav Kosina) poeticky laděný román, který nazval Symfonie života s podtitulem Lidé, mějte rádi lidi. Vylíčil v něm čtenářsky čtivou a populární formou nevšední lidské osudy v nevšedních souvislostech. Nemoc mu zabránila v tom, aby v této úspěšné tvůrčí cestě pokračoval.

Děkujeme svému spolupracovníkovi za jeho dlouholetou veřejnou činnost i za obětavou práci pro hnutí slovanské vzájemnosti a přejeme mu z celého srdce ještě mnoho let života.

Předsednictvo SV ČR,
redakční rada
Slovanské vzájemnosti

NA 1 600 BARIKÁD postavili Pražané v době z 5. na 6. května 1945, aby zabránili hitlerovcům proniknout těžkými zbraněmi do středu města. Byl to unikátní čin Pražského povstání, které řídila Česká národní rada pod vedením prof. Alberta Pražáka (1880-1956).

ČESKOSLOVENSKÁ SAMOSTATNÁ OBRNĚNÁ BRIGÁDA (zformovaná v Anglii) bojovala až do 9. května 1945 s německou posádkou francouzského přístavu Dunkerque. Na snímku: Bojům nezabránilo ani zatopení některých částí města.

Neušlo nám

■ HISTORIE: KOŠÚTY PŘED 80 LETY

Před osmdesáti lety – 25. května 1931 – se konala v Košútech, velké západoslovenské obci, demonstrace zemědělských dělníků. Průvod rolníků a dělníků byl napaden četnickým oddílem, tři lidé byli zastřeleni a řada dalších zraněna. F. X. Šalda na událost ve svém Zápisníku reagoval básní, jež vešla do historie čs. literatury:

KOŠÚTY
Tiše, tiše! Pravda, střílelo se:
Radotín a Duchcov, Košúty.
Tiše, tiše! Žádný sten a vzdechy:
To jsou jenom štace jedné maršruty.

Střílelo se dnes: a zítra třebas přijdou:
Trenčín, Košice a Šúrany.
Cožpak žandár za to může,
že mu vběhne psisko do rány?

Tiše, tiše! Ať je puška
o líc dobře opřena!
Tiše, tiše: ať je rány dobře slyšet,
ať se z dálek vrátí jednou ozvěna!

(Přetisk básně: A co básník – antologie české poezie 20. století – s. XV)

■ HLASTE SE K MORAVSKÉ NÁRODNOSTI!

Ve dnech sčítání lidu se v českém tisku objevil inzerát tohoto znění: „Moravané! Při sčítání lidu se hlásíme ke své moravské národnosti! Jsme v Evropě jako svébytné etnikum od roku 822 a jen na nás záleží, zda-li tak bude i v budoucnu! Nepodlehněme! Svůj k svému a vždy dle pravdy! Rodáci a přátelé Moravy.“

Jak se dozvíme z jiné naší glosy, v roce 2001 se k moravské národnosti přihlásilo 380 474 občanů Moravy.

■ Ad: Dobrý den, majore Gagarine!

Ostravský rozhlasový novinář Pavel Pácl potřeboval dvě hodiny, aby před 50 lety napsal text k známé písni Dobrý den, majore Gagarine (oficiálně Pocta astronautovi). Populární písničku jsme si připomněli v minulém čísle s tím, že jejími autory – podle internetu – jsou Gustav Brom a Jaromír Hnilička. Dnes 80letý Pavel Pácl, docent, učitel sociologie a důchodce z Havířova, kterého po letech „objevilo“ Právo (12. 4.), se s potěšením přihlásil k autorství textu, jenž potěšil miliony lidských srdcí. Hnilička se jako autor hudby od písničky v roce 1968 distancoval, Pácla, který – jak píše list – zásadně nesouhlasil s americkým radarem, naopak namíchlo, že Vlasta Parkanová a Jan Vyčítal motivy písničky zneužili pro jiné záměry.

■ Z NÁRODŮ AČ JSME RŮZNÝCH

Pod tímto titulkem přinesl časopis Týden tabulku národnostního složení ČR podle sčítání lidu v roce 2001. Nové sčítání, které 14. dubna skončilo, ji určitě pozmění, nicméně ji pro zajímavost reprodukujeme:

Češi	9 249 777
Moravané	380 474
Slováci	193 190
Poláci	51 968
Němci	39 106
Ukrajinci	22 112
Vietnamci	17 462
Maďaři	14 672
Rusové	12 369
Romové	11 746

TÝDEN

■ Krteček po stopách Remka

Americký kosmonaut Andrew Feustel měl vzít – po uzávěrce tohoto čísla – na palubu raketoplánu Endeavour Krtečka, známou českou figurku z dílny výtvarníka Zdeňka Milera. Jak hořce poznamenal časopis Týden, „kosmonaut Vladimír Remek má konečně následovníka“.

■ Putin se chce do Kremlu vrátit

MOSKVA (SV) – Vladimír Putin, který již dva čtyřleté mandáty strávil v Kremlu (2000-2008), ohlásil, že v příštích ruských prezidentských volbách v březnu, bude kandidovat potřetí, tentokráte může jeho mandát trvat podle novelizované ústavy šest let. Nynější prezident Dmitrij Medveděv chce usilovat o stejnou funkci také.

Stránky 1 a 2 připravil a redigoval Zdeněk Hoření.

U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA

Černé svědomí Čalfovy vlády

Rozpuštěním komise pro stíhání válečných zločinů odvrátila pozornost od vrahů 14 000 lidí

Je to smutné svědectví: vláda Mariána Čalfy rozprášila krátce po 17. listopadu vládní komisi pro stíhání nacistických válečných zločinců i její archiv.

Před výročím konce druhé světové války tím šokoval Český rozhlas 2 v 56. pořadu populárního seriálu Stopy, fakta, tajemství, jehož autorem je novinář Stanislav Motl (vysíláno 3. dubna). Tento pořad byl nazván Nacisté pod ochranou!

Komise zpracovala od roku 1964 do roku 1989 **více než 200 případů válečných zločinců, kteří měli na svědomí smrt asi 14 000 československých občanů**, z toho devadesát případů předala ještě před převratem úřadům ve Spolkové republice, které se, jak konstatoval pořad, k nim zachovaly víceméně chladně. Po 17. listopadu je Čalfova vláda navíc odložila ad acta.

Kam zmizel archiv válečných zločinců?

K rozpuštění komise došlo v „pravdoláskové době“, kdy do čela státu nastoupil Václav Havel a předsedou vlády se stal Marián Čalfa. Archiv několika set spisů hledaných válečných zločinců převzala od rozpuštěné komise generální prokuratura, v jejímž čele stanul Tibor Böhm, který za svého působení na Slovensku nechvalně proslul pokusy o rehabilitaci válečného zločince Jozefa Tisa.

Jak uvádí Motl, archiv komise byl částečně předán Ministerstvu vnitra České a Slovenské federativní republiky, tehdejšímu státnímu archivu, částečně se vytratil – jak autor výslovně uvedl -, „k radosti bývalých nacistů“ – do neznáma, respektive byl rozkraden.

K roku 1990 bylo čs. vyšetřovateli připraveno více než čtyřicet spisů ke stíhání konkrétních osob žijících v Německu. **V srpnu 1990 měl Státní ústřední archiv převzít 253 balíků dokumentů**, ale bylo s nimi zacházeno jako se starým haraburdím. Jak uvedl Motl, **ještě po sedmi letech po Listopadu ležely tyto spisy v budově bývalé generální prokuratury.**

V roce 1993 byla zrušena i generální prokuratura a agendu bývalé vládní komise mělo převzít Nejvyšší státní zastupitelství, ale v podstatě v „naprosté tichosti“ bylo v ČR stíhání válečných zločinců odtroubeno.

„Odpovědná místa to absolutně nezajímalo,“ řekl Stanislav Motl. Rozhlas citoval jednoho z českých vězňů, který prošel Malou pevností v Terezíně: „Spravedlnost dostala na frak.“

Marián Čalfa se k těmto smutným faktům odmítl vyslovit s tím, že se „ke svému vládnímu angažmá zásadně nevyjadřuje“.

Zdeněk Hoření

Uctěna památka prof. Chvály

Předseda SV ČR Jan Minář v úvodu první letošní schůze slovanského aktivu a zasedání Celostátní rady SV ČR 2. dubna, které řídil člen předsednictva Vladimír Mlejnecký, připomněl, že uplynulo deset let od smrti zakladatele sdružení prof. Břetislava Chvály, kterého charakterizoval jako obnovitele tradic všeslovanských sjezdů. K jeho poctě se na stránkách dubnového čísla SV vyslovilo několik pamětníků.

Jan Minář komentoval některé události mezinárodního i domácího života, jednoznačně odsoudil intervenci států NATO do vnitřních věcí Libye jako porušení mezinárodního práva.

Činnost Nečasova kabinetu nazval „nejhorší vládou po Listopadu“, kterou dnes stíhá jedna korupční aféra za druhou.

Zaujal stanovisko i k některým varovným událostem v mezinárodním slovanském hnutí, zejména k případům rozkolnického charakteru v západoslovanských zemích, a to i v Polsku. K této otázce se vyjádřil také exposlanec Václav Exner jako účastník ustavení tzv. Všeslovanského výboru v Praze počátkem března. Celostátní rada SV ČR vyslovila názor, že takové „aktivity“ mohou vyústit pouze v oslabení mezinárodního slovanského hnutí, jehož jednota je naším společným stěžejním zájmem.

Žádné stanovisko k rozkolnickým procesům celostátní rada zatím nepřijala.

František Krkoška, Karel Mevald a Eva Holečková seznámili aktiv s hospodářskou zprávou za minulý rok, která v podstatě vyzněla pozitivně.

Vedoucí sekretariátu našeho sdružení Eva Holečková oznámila, že z technických důvodů dochází k výměně členských průkazů.

V obsáhlé diskusi k domácím událostem se vyslovila i poslankyně Marta Semelová, Jozef Nálepka, Karel Janda jménem KČP, Vladimír Šaur (který ocenil článek Jiřího Stana Od hlaholice k cyrilici v březnovém čísle SV), Julie Masopustová, František Dosoudil, Karel Dostál (doporučil vrátit se k někdejšímu článku o euroregionech), Vladimír Šíma, Miloš Prošek a další. Na aktivu bylo přítomno asi 50 osob.

(SV)

Stručně o různém

■ **RUSKÝ JAZYK VE VESMÍRU** představilo Ruské středisko vědy a kultury 12. dubna v novém dokumentárním filmu nazvaném Ruský jazyk – první dorozumívací jazyk ve vesmíru. Před promítnutím filmu promluvil Pavel Toufar, spolupracovník České kosmické agentury. Premiéry se zúčastnil i vojenský letec Oldřich Pelčák, Remkův náhradník.

■ **V „KŘESLE PRO HOSTA“** se v kině Ponrepo 13. dubna na pozvání Výboru národní kultury úspěšně představil jeho čestný člen a spolupracovník Slovanské vzájemnosti Karel Mevald, český fotograf.

■ **ZA ÚČASTI VLADIMÍRA REMKA** otevřelo Ruské středisko vědy a kultury 18. dubna fotovýstavu k 50. výročí Gagarinova letu. Při této příležitosti uspořádalo kulatý stůl, jehož se zúčastnila i delegace SV ČR.

■ **VÝSTAVU O ČESKÝCH DĚJINÁCH** uspořádala Julie Masopustová jménem Matice Čech, Moravy a Slezska v předsálí sekretariátu SV ČR v ulici Politických vězňů č. 9. Byl u toho i europoslanec Jaromír Kohlíček.

■ **PĚT OBRAZŮ SLOVANSKÉ EPOPEJE** vystavuje od dubna Národní galerie ve svém sídle v Praze. Byly před časem dovezeny z Moravského Krumlova, později je budou následovat i zbývající Muchova plátna.

■ **PŘIPOMENOUT SI IVANA GONČARENKA** 10. května u jeho pamětní desky v Praze - Na Klárově navrhl Jozef Nálepka jménem SV ČR na koordinační schůzce občanských sdružení, jejichž představitelé se sešli v ruském velvyslanectví 13. dubna, aby projednali program květnových oslav.

■ **K ČLÁNKU HVĚZDNÁ HODINA GAGARINA I KOROLJOVA** z minulého čísla SV upřesňujeme, že Gagarin byl v ČSSR vyznamenán hvězdou hrdiny socialistické práce (nikoliv hrdiny ČSSR, jak jsme uvedli).

■ **VÝZNAMNÉ JUBILEUM PROF. J. VRCHOTOVÉ-PÁTOVÉ** oslavil VNK 28. dubna (po uzávěrce tohoto čísla) v sále č.153 v ul. Politických vězňů 9 (začátek v 17 hod.). Pořad byl doplněn hudebními ukázkami a verši jubilantky. Redakční rada SV byla mezi gratulanty.

Finálovým koncertním vystoupením 31. března skončil 5. mezinárodní festival dětských tvůrčích kolektivů. Převážně mladým divákům z Rožmitálu pod Třemšínem se představily čtyři přední ruské soubory. Akci uskutečnila Místní rada Česko-ruské společnosti Příbram a MÚ Rožmitál pod Třemšínem pod záštitou starosty Josefa Vondráška.

(Text a FOTO – Miroslav Maršálek)

Partyzánská odysea Jana Ondrovčáka

Jan Ondrovčák, který zemřel ve věku 87 let 11. března, byl právem chloubou kolektivu redakce Slovanské vzájemnosti. Měl totiž za sebou tvrdou školu partyzánského života, o němž ze skromnosti sobě vlastní sice moc neprozrazoval, a to ho šlechtilo dvojnásob.

A přece právě o této kapitole jeho mládí máme právo hovořit hodně nahlas. Jeho partyzánský příběh začal prozaicky. Jednoho dne, kdy na Slovensku vzplálo protifašistické povstání, se s kamarády svého vsetínského závodu rozhodl, že tam, to je na Slovensko, společně odejdou. Přes „zelenou hranici“ mezi Protektorátem a Slovenskem prošlo tehdy několik set českých vlastenců. Gestapo ji však brzy tvrdě zavřelo „na zámek“, chycené přeběhlíky trestalo koncentračním táborem nebo dokonce smrtí.

Jan Ondrovčák se hlásil na slovenské straně 11. září 1944 a o pár dní později se už stal členem 2. čs. partyzánské brigády Milana Rastislava Štefánika, o něco později spojil svůj osud s partyzánským oddílem Jana Žižky, kterému velel mladý slovenský poručík Ján Ušiak. Právě pod jeho vedením se partyzán Ondrovčák vrátil na Moravu, kde se z partyzánů různých národností začala formovat 1. čs. partyzánská brigáda Jana Žižky.

V této nejvýznamnější české partyzánské jednotce strávil pak téměř osm měsíců drsného, strastiplného partyzánského života. V jednom boji s německou přesilou tragicky zahynul velitel Ušiak, na jehož místo nastoupil sovětský partyzán Dajan Bojanovič Murzin. S ním Jana spojilo celoživotní přátelství – ještě letos v lednu mu poslal do Ufy, odkud Murzin pocházel, gratulaci k jeho devadesátinám.

Jan Ondrovčák byl duší všech možných poválečných partyzánských srazů, navrhoval své kamarády k tomu či onomu vyznamenání, dbal, aby ti, kteří mohli podat své partyzánské svědectví, trpělivě sbírali partyzánské paměti.

Brigáda Jana Žižky vázala na sebe až 13 000 hitlerovských vojáků, měla za sebou na devadesát přepadů nepřátelských jednotek, přes šedesát železničních transportů, v tvrdých bojích vyřadila přes osm set nepřátelských ozbrojenců, dokonce zajala velitele jedné německé tankové divize. Ale i čs. partyzáni měli své těžké ztráty – jen na Moravě padlo na šest set Čechů, Slováků, partyzánů různých národností, především z SSSR.

Když Jan Ondrovčák přecházel „zelenou linii“ mezi Protektorátem a Slovenskem, bylo mu dvacet let (snímek je z roku 1945)

Po osvobození byla brigáda vyznamenána prezidentem Benešem Čs. válečným křížem 1939. I když čs. stát nejednou důstojně ocenil i válečné zásluhy Jana Ondrovčáka osobně, právě „kolektivní“ Čs. válečný kříž roku 1939 považoval za vyznamenání nejvyšší.

Jan Ondrovčák, stejně jako mnozí jeho kamarádi, se zasloužil o dobrou slávu českého partyzánského hnutí.

POSLEDNÍ ROZLOUČENÍ

Poslední rozloučení s Janem Ondrovčákem se za hojné účasti jeho přátel konalo v kapli sv. Václava na pražském vinohradském hřbitově 18. března – shodou okolností v den jeho nedožitých 87. narozenin. U rakve stála čestná vojenská stráž, na jeho počest vypálila čestná vojenská jednotka pražské posádky několik salv. Mezi množstvím květinových darů byly i kytice Slovanského výboru ČR a Slovanské vzájemnosti.

Janova rodina obdržela mnoho soustrastných dopisů, mj. i od běloruského velvyslance Vasilije Markoviče. Napsal v něm: „Jan Janovič (Ondrovčák) prožil těžký, ale zajímavý život. Bezprostředně se zúčastnil významných událostí své vlasti. Aktivně spolupracoval s velvyslanectvími zemí bývalého SSSR v zájmu zvěčnění památky na hrdinství svých soudruhů ve zbrani. Vytrvale bojoval za prosazení historické pravdy o druhé světové válce.“

(zh)

POZVÁNKA NA KLÁROV

SV ČR a KČP zvou na 10. května k setkání u pamětní desky na Klárově v Praze 1 věnované památce gardového poručíka Ivana Gončarenka. Začátek v 10.00 hodin.

Ostrava-Doněck: společné podniky

Hejtman Moravskoslezského kraje Jaroslav Palas a gubernátor Doněcké oblasti Ukrajiny A. M. Bliznjuk podepsali v Doněcku koncem března memorandum o spolupráci, které – kromě rozvinutí tradičních hospodářských kontaktů obou oblastí – předpokládá i vytvářet společné podniky. Obě města mají letiště. Doněcká oblast, stejně jako Moravskoslezský kraj, jsou regiony s průmyslovou výrobou s vysokou přidanou hodnotou.

Doněcká oblast má 4,5 milionu obyvatel, sám Doněck (za sovětských dob Stalino) více než milion, jde o významné centrum Donbasu s těžbou koksovatelného uhlí a úplným cyklem hutnictví železa.

Ostrava má už letitou dobrou zkušenost ze spolupráce s Volgogradem v Ruské federaci.

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

Zopár poznámok ku Kyjevu

Nie je tajomstvom, že niektoré západné štáty pokračujú v úsilí rozdelovať Slovanov, navzájom ich znepriateľovať a ponižovať a ohrozovať ich úsilie k zjednoteniu. Nedávna minulosť predsa dokazuje, že rozdelenie Československa, rozbitie a neskoršie barbarské bombardovanie bratskej Juhoslávie potvrdzuje toto tvrdenie.

Juhoslávia, s vysokou autoritou v hnutí nezúčastnených ako aj na medzinárodnom poli, žila pokojným životom, kým bývalý nemecký minister zahraničných vecí Genscher neprišiel s návrhom na parceláciu Juhoslávie. A tak to začalo. Vymysleli k tomu ešte, že Srbi prenasledujú kosovských Albáncov, i keď opak bol pravdou. Následovalo bombardovanie, a to i bombami s ochudobneným uránom, ktoré spôsobuje rakovinu tisícom Srbom. A Západ mlčí. Ale USA dosiahli toho, o čo usilovali a prečo konflikt vyvolali: **dnes majú najväčšiu vojenskú základňu na území Kosova**. A súdy súdia Srbov a nie tých, ktorí tento konflikt vyvolali.

USA lákali Ukrajinu do NATO a za drahé peniaze zorganizovali protiruskú tzv. oranžovú revolúciu, ale neuspeli. Dnes Ukrajina pod novým vedením se prikláňa bratskému slovanskému Rusku a chce plávať v slovanskom mori. Naviac je tam dnes aj sídlo Medzinárodného slovanského výboru, z čoho máme úprimnú radosť.

Na zjazde v Kyjeve delegáti vypočuli správu o dosiahnutých výsledkoch za posledné štyri roky. Boli vytvorené sekcie, v ktorých mnohí delegáti zjazdu sa mohli vyjadriť k aktuálnym udalostiam. Aj česká delegácia predložila svoje návrhy na zlepšenie práce predovšetkým národných slovanských výborov.

Podľa nášho názoru mal by nový Medzinárodný slovanský výbor (MSV) vyvinúť úsilie, **aby vo všetkých slovanských krajinách boli ustanovené slovanské národné výbory, tedy i v Chorvatsku, Slovinsku a Bosne**. Všetky národné slovanské výbory by mali zakladať odbočky mimo hlavného mesta, vo väčších mestách a regiónoch krajiny.

My, staršia generácia, mali by sme priberať do práce viac mladých členov a zakladať mládežnícke slovanské výbory. Pre zatraktívnenie ich práce vniesť do ich činnosti prvky športu, kultúry a turistiky. Mládež by iste privítala napríklad letné medzinárodné stanové tábory mladých Slovanov. K tomu je potrebné mať dostatok financií. Preto treba uvažovať o zriadení finančnej sekcie, ktorá by sa podobrala na veľmi náročnú úlohu získať sponzorov.

Národné slovanské výbory môžu si zriadiť aj sekciu pre rozšírenie družobných vzťahov medzi slovanskými mestami. príkladom môže byť družba Ostravy s Volgogradom. Každoročné zájazdy účastníci hodnotia veľmi pozitívne.

V poslednom čase sme sa dozvedeli z tlače o uzavretí družby Jihlava-Užhorod a Hradec Králove s Černigovom. To si zaslúži pochvalu, ale aj pozornosť SV ČR.

Celý zjazd sa niesol v duchu ako zlepšiť, zaktivizovať a hľadať nové formy v činnosti s cieľom dosiahnuť lepších výsledkov v slovanskom hnutí.

Jozef Nálepka
(člen českej delegácie
na 10. všeslovanskom zjazdu)

Maďarsko nejsou Uhry

Že Maďarsko nejsou historické Uhry, mělo by dnes patřit k základním vědomostem středoškoláků. A přece si to lidé často bezelstně pletou! **Uhry historicky skončily první světovou válkou, respektive Versailleskými dohodami, zejména Trianonskou dohodou z června 1921**, které učinily za érou první světové války a uherskou částí Rakouska-Uherska tlustou čáru tím, když stanovily hranice Maďarska s Rumunskem, Jugoslávií, Rakouskem a Československem.

Dějiny tak v uherských dějinách leccos seškrtaly – Uhersko muselo odstoupit přes

102 000 km^2 , dvě třetiny svého někdejšího území, které od té doby patří Polsku, Ukrajině (dříve Sovětskému svazu), Rumunsku, Rakousku, Srbsku a Chorvatsku (bývalé Jugoslávii) a Slovensku (dříve Československu).

Před časem na tuto skutečnost reagoval týdeník Týden, který přinesl mapku Uherska a dnešního Maďarska, která opravdu názorně dokazuje, že Maďarsko už dávno nejsou Uhry. Mapku nereprodukujeme barevně, nicméně i černobílá kopie je dostatečně průkaznou.

Dodejme, že nejnovější maďarská ústava překvapivě zrušila v názvu země „republiku“ a hovoří jen o „Maďarsku“, což má v maďarštině význam i jako „Uhry“. Chytrost nejsou žádné čáry... **(SV)**

Hrdinka polského odboje

Náš časopis už o ní jednou psal (SV 139) v článku Zachránila na 2 500 dětí. Byl to příběh o **Ireně Sendlerové**, která za okupace, kdy byla v Polsku zakázána jakákoliv sociální pomoc židovským rodinám, zachránila ve Varšavě na 2 500 dětí, které tajně převážela z pověstného ghetta a nacházela pro ně nové polské rodiny.

Její příběh objevily čtyři americké středoškolačky, napsal nyní český historik Miroslav Šiška (Magazín Práva, 19. března), který na základě jemu dostupných pramenů potvrdil, že počet dětí, zachráněných Irenou Sendlerovou, se opravdu pohybuje kolem 2 500.

To je úctyhodný čin, který po čase byl dokonce navržen na Nobelovu cenu míru. Tu polská antifašistka, žel, nezískala, polský prezident Alexander Kwašniewski ji však vyznamenal nejvyšším polským státním vyznamenáním – Řádem bílého orla.

V roce 2003 byla o ní v Polsku vydána životopisná publikace pod názvem Děti Ireny Sendlerové, která zásluhou českého vydavatelství Víkend vyšla na sklonku minulého roku i česky.

Irena Sendlerová se narodila v roce 1910. V roce 1943 ji zatklo gestapo, ale informace o zachráněných dětech se od ní přes brutální výslechy nedozvědělo. Z vězení ji propustil jeden z gestapáků, který se nechal – i takové věci se stávaly – uplatit. Zemřela ve svých 97 letech v roce 2007.

(SV)

Irena Sendlerová po osvobození v roce 1945

Jméno, jež nelze opominout

Před 70 roky, 8. května 1941, zemřel v Moskvě významný český politik, novinář, publicista a teoretik socialismu **Bohumír Šmeral.** Patřil zprvu k vedoucím činitelům sociálně demokratické strany, od roku 1899 redigoval její list Právo lidu a přeložil do češtiny některá významná díla (například Původ rodiny, soukromého vlastnictví a státu od B. Engelse). Byl organizátorem protidrahotní demonstrace svolané na 14. října 1918. V roce 1920 odcestoval do sovětského Ruska, kde se setkal i s V. I. Leninem. V květnu 1921 se podílel na založení KSČ, jejímž vůdčím představitelem se stal. Později působil v zahraničí (např. v Ulánbátaru), ale zejména v exekutivě Komunistické internacionály v Moskvě. Angažoval se v mezinárodním hnutí proti fašismu a válce. Jak píše historik Pavel Kosatík v knize Čeští demokraté – 50 nejvýznamnějších osobností veřejného života (vyd. Mladá fronta 2010), „do Moskvy se definitivně vrátil po Mnichovu. Když tam pár týdnů před Hitlerovým útokem na Sovětský svaz zemřel, dostalo se mu jedné z nejvyšších poct, když jeho rakev nesli k hrobu Jiří Dimitrov, Palmiro Togliatti, Wilhelm Pieck, Dolores Ibaruri a další...“ Bohumír Šmeral, vzděláním právník, patřil k významným osobnostem, které vystoupily na politickou scénu již před první světovou válkou a jež v dějinách našeho i mezinárodního dělnického hnutí nelze opomenout! -da.

Májová Praha

Pamětníků a účastníků Pražského povstání v květnu 1945 a osvobození Prahy 9. května 1945 rok od roku ubývá. Byly to tehdy pro nás všechny, kdož si na tyto dny vzpomínáme, ty nejkrásnější májové dny, které skoncovaly s léty německého nacistického ujařmení. Ukrajinský prozaik Oles Hončar ve svém románu Praporečníci o této nezapomenutelné době napsal:

„Zatím odvěká bašta Slovanstva na západě – česká krasavice – hlavní město – vířila radostnou záplavou svátku.

Zlatá Praha...

V ten den byla opravdu zlatá. Jakoby všechna předchozí jara, jež jí ukradli okupanti, vrátila se jí teď se ztrojnásobenou svou jásavostí, rozkoší slunce, plným řečištěm hudby.

Pražské sady, ulice, náměstí byly zatopeny šumícími řekami lidí. Slavnostně se v hlavních třídách seřadily zelené hlídky kaštanů, čestná stráž jara. Na Staroměstském náměstí stojí do historie věků vtesaný Jan Hus, prohlíží své starobylé okolí. A nad Vltavou se tyčí starobylý hrad. Ten slovanský hrad nebyl ještě nikdy tak mladý, a tak pozlacený sluncem. Ještě nikdy tak šťastný, jásavý hluk lidí nevířil ze všech stran...

Na Karlově mostě stojí gigantické postavy světců, dívají se na zářivě vyzdobené nábřeží, na klidné vody Vltavy. V ten den se Vltava nechmuří ani jediným mráčkem, protože se nechmuří obloha nad ní. Již nedopadá stín na Zlatou uličku, úzké a křivolaké to přístaviště středověkých snílků – alchymistů... Dnes se stala opravdu zlatou, už není ponořena ve sny, ale zjevně ukazuje svou tvář, dnes jako by se rozšířila a narovnala, jako by vyšla ze své slepé koleje, jako by přerostla do sluncem zalitých hlavních tříd.“

K pohledu, jak Prahu v májových dnech roku 1945 viděl ukrajinský spisovatel, netřeba dalších slov. Byla to tehdy Praha osvobozená, šťastná a nezapomenutelná.

Mirko Svoboda

dokončení ze s. 1:

K NEJVĚTŠÍM PROTIČESKÝM MASAKRŮM německých vojsk spáchaných v květnu 1945 patří i poprava rukojmích, k níž došlo na nádraží Praha-střed ve dnech Pražského povstání, jak připomíná málo známý snímek neznámého autora.

SOVĚTSKO-AMERICKÉ SETKÁNÍ NA LABI se uskutečnilo u města Torgau už 25. dubna a rozdělilo Německo na dvě poloviny. Na snímku důstojníci sovětské armády a americké armády nad vojenskou mapou. Americká armáda poté osvobozovala západní část Čech.

RUMUNSKÁ ARMÁDA se zúčastnila osvobozovacích bojů na jižním Slovensku a jižní a střední Moravě. Na snímku: generál Ludvík Svoboda uděluje vyznamenání rumunským vojákům, kteří osvobozovali „jeho“ Kroměříž, z které v roce 1939 odešel do exilu v SSSR.

TAKÉ POLŠTÍ VOJÁCI PŘIŠLI NA POMOC. Na snímku – oslavují konec války v Mělníku (12. května 1945), kam dorazili po boku Rudé armády.

NA POMOC ROZHLASU. Málo známý snímek Františka Jilka z Pražského povstání.

Tato stránka je věnována informacím o západoslovanských zemích.
Řídí ji a rediguje Mirko Svoboda.

Neušlo nám

■ **Slavnému „pojechali“** (rusky „jedeme“), které vyslovil Gagarin 12. dubna 1961 při svém startu, předcházely dvě hodiny rozhovorů pilota a techniků, o nichž dosud veřejnost nevěděla. Koroljov mimo jiné pilotovi vysvětloval, kde najde jídlo. „Máš tam oběd, večeři i snídani. Salám, dokonce i zavařeninu k čaji. Šedesát tři kusů – budeš tlustý. Dnes přiletíš, hned všechno sněz,“ radil mu konstruktér. Gagarin měl dobrou náladu a vtipkoval: „Nejdůležitější je, že tam je salámek, aby se dala samohonka zajídat.“ Méně známá jsou první slova po přistání **„ja naš“**, která sdělil kolchoznici, jež ho našla na poli na místě přistání. Souvisela se sestřelením amerického špiona Powerse rok předtím.

Mezi odtajněnými materiály se ocitl i dopis na rozloučenou, který dva dny před startem připravil Gagarin pro případ, že havaruje a zemře. Přesvědčuje v něm manželku, aby se „nesoužila žalem“. „Život je přece život a nikdo nemá zaručeno, že ho zítra nepřejede auto. Technice věřím úplně.“ Gagarinova manželka Valentina si tento dopis přečetla až po smrti muže 27. března 1968.

■ **Oslavit 50. výročí kosmického letu Jurije Gagarina** letem vzducholodí v podobě sestupného modulu kosmické lodi Vostok se rozhodla Ruská vzduchoplavecká společnost. V návaznosti na dřívější spolupráci se Svazarmem našla firmu Balóny Kubíček, která projekt úspěšně zrealizovala. Modul vykonal zkušební let nad Brnem, aby slavnostně zahájil svou pouť světem 12. dubna nad vesnicí Klušino, kde se první kosmonaut Země narodil. Poté se vydá na velký zájezd po ruském území. Dále do USA a na Kubu a odtud (v zimě) do Itálie, na Světový festival vzducholodí do Švýcarska a do rakouského Salcburku. A pak zpět do Čech a dále do Slovenska a Polska. Vzducholoď pojme pět cestujících a letce, vystoupá do výšky čtyř kilometrů a ve vzduchu setrvá 3-4 hodiny.

■ **Sochu Gagarina**, kterou věnovala Britům kosmická agentura Roskosmos, umístila londýnská radnice na čestné místo naproti pomníku britského mořeplavce a objevitele Jamese Cooka v centru města – mezi Buckinghamským palácem a Trafalgarským náměstím.

■ **Ke zkalení rusko-polských vztahů** byl zneužit pietní akt ve Smolensku u příležitosti výročí havárie polského Tu-154. Polské orgány označily za nepřípustné nahrazení pamětní desky, kterou příbuzní zahynulých dali na místo leteckého neštěstí. Pamětní deska byla instalována bez oznámení ruské straně. Výměnu za oboujazyčnou tabulku na pamětním kameni zařídila smolenská administrativa s tím, že nápisu mají rozumět obyvatelé města. Že v dané situaci je normální věcí dohoda s místními úřady, potvrdil v interview pro polský rozhlas rovněž bývalý polský velvyslanec v RF Stanislaw Czosek.

■ **Premiérová Grand Prix Ruska** v roce 2014 v Soči využije zázemí, které je budováno pro zimní olympiádu, mimo jiné ubytovací kapacity s 20 tisíci pokojů. O uspořádání automobilových závodů Formule 1 usiluje Rusko již 30 let a nyní získalo právo pořádat závody v letech 2014-2020 (s možností prodloužit smlouvu o dalších pět let).

■ **Lidové hnutí za svolání ústavního shromáždění Ruska** se rozhodla ustavit v únoru skupina organizací, které si přejí revidovat stávající ústavu země.

Tuto stránku, věnovanou informacím o životě východoslovanských národů, řídí a rediguje Karel Dostál.

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

NA KOLENA NEPADNEME,

vzkázal prezident Lukašenko 28. února do USA ve svém rozhovoru pro Washington Post

Rozhovor, o který požádala Elizabeth Grahamová z uvedeného listu, začal především otázkami, týkajícími se protivládní demonstrace v Minsku 19. prosince 2010, tedy v den prezidentských voleb. Tehdy, jak uvedl prezident, „asi tři tisíce (demonstrantů) vtrhlo k sídlu vlády a začalo na něj útočit ve snaze se jej zmocnit“, „ničilo a rozbíjelo tuto státní budovu“.

Skupina asi 40 osob nyní očekává soud, mezi nimi i někteří kandidáti na funkci prezidenta. Prezident je nazval pátou kolonou. Budou souzeni, protože zákon nedělá mezi občany žádného rozdílu.

Lukašenko měl také některé otázky, na které novinářka zpravidla neodpovídala: „Proč jste rozbili Irák? To je mezinárodní zločin.“

Američanka naznačila v rozhovoru, že úřady USA neomezují občanská práva, na což se prezident zeptal: „A proč na základně Guantánamo držíte bez soudu tisíce vězňů?“

Lukašenko dále obvinil USA, že se pokoušejí vyvolat v Bělorusku převrat. „Doufám, že lépe je s námi spolupracovat než u nás organizovat převrat,“ řekl. „Nestrašte nás zbraněmi ani sankcemi,“ dodal.

Na otázku, co soudí o tom, že se Putin zřejmě znovu stane prezidentem, řekl: „Radím vám, abyste nedémonizovali Putina,“ který podle jeho slov „bez váhání v jakékoliv chvíli bude hájit zájmy Ruska, což se zřejmě Americe nelíbí, proto na něj napadáte. Je to člověk velice odpovědný, jestliže něco slíbí, to splní.“

Prezident hájil i Sovětský svaz: „Kdyby existoval SSSR, vy byste se – například – nedopustili té chyby, kterou jste učinili vůči Iráku.“

Když se Bělorusko v roce 1994 vzdalo jaderných zbraní, připomněl Lukašenko, **USA se zavázaly, že nepoužijí vůči této zemi žádné ekonomické sankce, což podepsal sám prezident. „Proč se k nim nyní uchylujete? Kdo vám bude poté věřit?“ „Vy jste nás oklamali, proto vám nevěříme.“**

Lukašenko také vytkl Spojeným státům, že financují běloruskou „pátou kolonu“, kritizoval za to i Německo a Polsko. **„My vám však nedovolíme vytvořit tuto pátou kolonu. Jestliže chcete mě a můj lid donutit, abychom padli na kolena, nepodaří se vám to,“** vzkázal prezident oficiální Americe.

(Zpracoval zh)

V automobilce Nižního Novgorodu (Gorkij) se zrodila nová volha. Snímek je převzat z internetu.

Evropský perník, nebo karabáč?

Ukrajinci již dávno touží po bezvízovém styku se zeměmi Evropské unie. Tento režim by jim nejen otevřel cestu do světa, ale byl by i vážným signálem, že jejich touha – stát se členem EU – bude splněna.

Koncem listopadu 2010 se prezident Ukrajiny Viktor Janukovyč zavázal splnit šedesát podmínek dohody o bezvízovém styku. Ukrajina musí zavést adekvátní infrastrukturu, technické a finanční předpoklady a zabezpečit lidské zdroje. To vše bude vyžadovat nemalé finanční náklady a pesimisté soudí, že k bezvízovému režimu bude Ukrajině zapotřebí tří až pět let.

Napsal nám počátkem roku přítel Josef Levora. Přidáváme několik aktualizací.

Paralelně s jednáními o bezvízovém styku probíhají i rozhovory o vytvoření **zóny volného obchodu mezi Ukrajinou a EU**. Jejich 15. kolo proběhlo v únoru a předpokládají se urychlená další, aby příslušná Dohoda byla hotova do konce roku, i zde ovšem si následné procedury vyžádají zřejmě roky. Předpokládaný dokument má mít 1300-1500 stran a musí být přeložen do 23 jazyků, aby po ratifikaci evropským a ukrajinským parlamentem bylo vytvoření zóny potvrzeno. Její oficiální existence pak podléhá dalšímu schválení v parlamentech všech 27 členských zemí EU.

Ukrajinské úřady však zároveň vedou konzultace o zapojení do **Celní unie s Běloruskem, Kazachstánem a Ruskem.** Podpořit tento záměr přijel v polovině dubna do Kyjeva Vladimír Putin. Varoval před uzavřením smlouvy o volném obchodu mezi Ukrajinou a EU. Současně jeden z vrcholných manažerů ruského Gazpromu prohlásil, že Ukrajina by mohla dostat na dodávkách plynu **slevu osm miliard dolarů ročně.**

Situace je vyhrocena jasnými vyhlášeními Evropské unie i Ruska, že **vstup Ukrajiny do jednoho z uvedených seskupení automaticky vylučuje členství v druhém.** „V ukrajinské volbě teď jde o víc než jen o obchod,“ komentoval Wall Street Journal. „Je to rozhodující volba geopolitické cesty mezi Evropou a Ruskem.“

Země se tak opět ocitá ve vyhrocené diskusi o směrování zahraniční politiky: Východ – Západ?! Nejrůznější odborníci podle svého politického zaměření přesvědčují veřejnost od euforie o vytvoření nového prostoru bezpečnosti a spolupráce od oceánu k oceánu s Ukrajinou v centru coby regionálním politickým lídrem až po břitké konstatování, že „v porovnání s ekonomickou silou EU celkem není rozdílu mezi Ukrajinou a Albánií, a tak podmínky pro nás budou velmi kruté“.

Jen méně obeznalé překvapilo, že prezident V. Janukovyč v projevu před parlamentem potvrdil, že je pro dohodu s EU, která podle něj bude podepsána do konce roku. Úder, který by tím uštědřil Rusku, se pak snažil zmírnit návrhem, že Ukrajina bude usilovat o volný trh a další spolupráci se zmíněnou celní unií v rámci **projektu „3 + 1“.** Stačí se však rozpomenout, že spolupráci s EU preferoval již svého času jako premiér, což pomohlo Ukrajině k přijetí do Světové obchodní organizace (WTO) v roce 2008.

Důležitým činitelem zde zřejmě bude postoj mocné doněcké ocelářské skupiny, mající silný vliv na Stranu regionů. Její představitele velmi láká pěti set milionový trh EU, v němž by mohli být při rovných podmínkách vzhledem k levné pracovní síle dobře konkurenceschopní, ale zároveň nemohou pominout možnost **jistoty levného ruského plynu.**

Geopolitická „Sofiina volba“, Plynový „cukr a bič“ – můžeme číst v titulcích ukrajinských novin. A „když ptáčka lapají“, anebo „vrabec v hrsti“... mohli bychom i na základě vlastních zkušeností dodat my.

Karel Dostál

Spory kolem (ne)veta

Dva měsíce po vypuknutí libyjského „povstání“ se ukazuje, že nepůjde o krátkodobou záležitost. Aktuálně to potvrzuje summit zemí BRICS (Brazílie, Rusko, Indie ČLR a Jihoafrické republiky v Číně, který 14. dubna nálety paktu NATO v Libyi jednomyslně odsoudil.

Není málo těch, kteří se domnívají, že v důsledku vyzbrojování povstalců se může z Libye stát druhý Afghánistán či hovoří o možnosti „somalizace“ situace k dalšímu ohnisku mořského pirátství. Mělo by tak dostat za pravdu mínění, že **nevetování rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1973 Ruskem a Čínou bylo vedeno i záměrem dalšího vojenského oslabování NATO v novém konfliktu.**

Poprask se konal především v Rusku, kde představitelé KSRF, liberálů a Spravedlivého Ruska v Dumě kritizovali neutrální pozici, kterou ruská diplomacie v případě Libye zaujala. Tito kritici konstatovali, že **Rusko bylo povinno vetovat rezoluci.** (Pokyn proti vetu vydal prezident Medveděv.) Ruský velvyslanec v Libyi ho proto nazval zrádcem. Komunita ruských lékařů v Libyi žádala ruské představitele, aby pomohli zastavit vražednou agresi.

Oficiální představitelé Ruska nadále vyhlašují, že „myslí, že tato intervence do něčeho, co je v podstatě vnitřní občanskou válkou, není v souladu s rezolucí RB OSN“ a že „vedení pozemních operací by vnímali jako okupaci Libye, což je v přímém rozporu s rezolucí RB OSN“. Na otázky novinářů ohledně jisté rozdílnosti názorů v otázce vojenské intervence do Libye, odpověděl premiér V. Putin během návštěvy Slovinska, že „ruskou zahraniční politiku jednoznačně řídí prezident“.

Zajímavou strategickou analýzu „Libye, Rusko a Čína“ publikuje v Britských listech odborný asistent na podnikohospodářské fakultě VŠE Jan Campbell. Domnívá se, že Libye je částí Brzezinského „velké hry“, podle níž se Rusko musí po dokončené první etapě přestavby světového pořádku stát jednou velikou ruinou se zdroji, které potřebuje jak Čína, tak i vůdčí země euroatlantické civilizace, ruinou, která vše zaplatí. „Russkij mužik zděs ně nužen“.

Karel Dostál

Jednou větou

■ **Kazašskému prezidentu N. Nazarbajevovi** blahopřála k volebnímu vítězství představitelka EU pro zahraniční politiku C. Ashtonová s oceněním kazašským občanům „k uspořádání demokratických prezidentských voleb“.

■ **Parlamentní volby v Rusku** by v dubnu vyhrála strana Jednotné Rusko ziskem 58,7 % hlasů a 292 mandátů, avšak přišla by o dosavadní ústavní většinu.

■ **Lotyšsko kritizoval Výbor ministrů Rady Evropy**, protože upírá 345 tisícům obyvatel ruské národnosti lotyšské občanství, čímž je diskriminuje na trhu práce a ve volební účasti.

■ **Rusko vytváří v Arktidě** k ochraně svých teritoriálních vod specializovanou motobrigádu, která bude dislokována na poloostrově Kola a má mít asi osm tisíc vojáků.

■ **Bělorusku nehrozí systémová ekonomická krize**, konstatoval v Minsku šéf mise MMF Ch. Narcis a nicméně opětně doporučil urychlit proces privatizace a reformovat finanční sektor.

■ **V rámci přeměny ruské milice na policii** bylo prověřeno 200 000 dokumentů o vzdělání, odhaleno 962 falešných vysokoškolských diplomů a 900 000 policistů bude muset projít novými atestacemi.

■ **Bezvízový režim mezi Ruskem a Tureckem** umožnil ruským občanům od dubna překročit hranici po předložení pasu.

■ **Ve věku 90 let zemřela v Moskvě Olga Uljanovová**, rodná neteř V. I. Lenina, která se kategoricky stavěla proti zbourání mauzolea.

■ **V rámci podpory porodnosti v Rusku** dostávají ženy při porodu druhého dítěte porodné ve výši zhruba 12 tisíc dolarů, které mohou využít na bydlení, vzdělání dítěte či na vlastní důchodový fond.

■ **Země Šanghajské organizace spolupráce (SOS) -** Brazílie, Rusko, Indie a Čína – přijaly na 3. summitu v Číně za člena Jihoafrickou republiku (její anglický název začíná písmenem S) a jsou nyní obecně prezentovány zkratkou BRICS.

■ **V nové vojenské doktríně Ukrajiny** schválené ukrajinskou vládou je obsažen status neúčasti ve vojenských blocích.

■ **Středisko právních informací Ruské federace** s více než 1,5 milionem právních dokumentů od roku 1917 do současnosti bylo slavnostně otevřeno v Křišťálovém sále Ruského střediska vědy a kultury v Praze.

■ **Jedenáctá konference spřátelených měst RF a SRN** proběhla v Berlíně za účasti 300 hostů ze 70 německých a 50 ruských měst.

■ **Ve všeruské soutěži „Inovace pro stabilní rozvoj“** zvítězil žák 10. třídy Sergej Krasotin za program umožňující odečítat neostré obrazy nacházející uplatnění v železniční dopravě a kosmonautice a obdržel cenu 350 tisíc rublů.

■ **Ruské internetové fórum po zhlédnutí brífinku** českého prezidenta Klause v Chile odráží vcelku pozitivní vztah k naší hlavě státu. Prý „má takový lišácký výraz v tváři, ale je vidět, že je to normální, veselý mužský“.

■ **Rusko vyzvalo Gruzii k obnovení dialogu** na zasedání Parlamentního shromáždění Rady Evropy. Při hodnocení událostí roku 2008 v Jižní Osetii opět přirovnalo počínání prezidenta Gruzie Saakašviliho ke Kaddáfimu . Rusko tudíž reagovalo stejně jako světové společenství na libyjské události.

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

Je to den hanby

Srbsko si připomnělo 24. březen 1999 – začátek agrese NATO

Srbsko si letos opět připomnělo tento den hanby. 24. března 1999 kolem 20. hodiny Milosrdný anděl (název akce NATO) zahájil proti Srbsku a Černé Hoře bezprecedentní akci Aliance – „humanitární bombardování". Nejprve pozic armády JSR v Priščině, Batajnici a dalších místech, kde pod hlavičkou ochrany civilních obyvatel právě tito lidé umírali pod bombami. A neshazovali je žádní barbaři, ale elita národů, která si osobuje právo být mentorem a určovatelem světové kultury a potažmo civilizace.

Že tuto pozici si osobují USA, není překvapivé, ale úloha, kterou sehrála Evropa se svojí EU, je mravně scestná. Rovněž tak úloha všech těch havlů a jejich nohsledů, kteří s radostí harašili bombami a útoky vítali hurónskými ovacemi.

Dovolte odbočku. Není varující, že po dvanácti letech se situace opakuje v Libyi? Či se tento mocenský nástroj stává pákou světové politiky a strašákem pro nepohodlné?

Při bombardování byla použita do té doby největší síla proti jedinému státu – během 78 dní a nocí bylo provedeno na 30 000 náletů. Zabito bylo nejméně 2000 osob, zraněno bylo 12 500 obyvatel. Byla těžce poničena infrastruktura hospodářství, školy, zdravotní střediska, sídla médií, kulturní památky, srbské církevní objekty. Zejména ničivé nálety na mosty byly ukázkou, že nešlo o strategické útoky, ale o snahu co nejvíce devastovat a poškodit ekonomiku Srbska a srazit tuto zemi na kolena. A také získat možnost k vybudování druhé největší americké základny! Tehdejší úřady v Bělehradě odhadly škody na zhruba sto miliard dolarů a o náhradě způsobené škody není žádná řeč.

Bezprostřední záminkou pro bombardování Srbska a Černé Hory státy NATO byla akce srbské policie v Račaku, jedné ze základen UČK, 15. ledna 1999, kdy zákrok policie proti teroristům byl v NATO falešně a záměrně interpretován jako masakr civilistů. Toho dne začala mediální příprava na útok. Následoval útok NATO z letadlových lodí v Jadranu, ze čtyř leteckých základen v Itálii, podpořený lety ze základen v západní Evropě, posléze i z Ameriky. Poprvé za 50 let existence a více než padesát let po druhé světové válce vedlo NATO válku. Poprvé koalice členských zemí napadla určitý režim, aby ho brutálně ukončila, jak říkaly vůdčí osobnosti Aliance, používajíce jako záminku „humanitární katastrofu albánské národnostní menšiny".

Jak jsme informovali v minulém čísle, prezident Václav Klaus přijal 8. března na Hradě chorvatského prezidenta Iva Josipoviče, který byl v Praze poprvé

(Snímek ČTK – přetisk)

Bombardování Srbska a Černé Hory bylo ukončeno 10. června přijetím rezoluce 1244 Rady bezpečnosti OSN. O den dříve představitelé jugoslávské armády a NATO podepsali v Kumanovu vojensko-technickou dohodu. Tímto dokumentem bylo definováno stažení jednotek jugoslávské armády z Kosova a Metohije a vstup mezinárodních sil KFOR. Jednotky, v jejichž sestavě bylo 37 200 vojáků z 36 zemí, měly za úkol „zajistit mír pro všechny národy v Kosovu". Jak v tom uspěly, dosvědčily následující dny a roky. Dvanáct let po bombardování Srbové v Kosovu a Metohiji skoro nejsou.

V den dvanáctého výročí agrese NATO byly v největších chrámech Srbské pravoslavné církve slouženy zádušní mše za oběti. Na pomníky zahynulých byly položeny věnce a zapáleny svíčky.

Stanislav Hrzina
(s použitím zahraničních zdrojů)

Dostal žalobce na lavici obžalovaných

Před pěti lety v Haagu zemřel prezident Jugoslávie. Tamní tribunál mu odepřel odpovídající lékařskou péči.

Cathrin Schützová, diplomovaná politoložka a dopisovatelka Junge Welt, byla od roku 2002 členkou týmu obhajoby Slobodana Miloševiće před Mezinárodním trestním soudem pro bývalou Jugoslávii (ICTY). S jejím přispěním vyšla v nakladatelství Zambon kniha Die Zerstörung Jugoslawiens – Slobodan Milosevic antwortet seinen Anklägern (Zničení Jugoslávie – Slobodan Milošević odpovídá svým žalobcům. Dala tisku rozhovor, z něhož citujeme:

U příležitosti pátého výročí smrti Slobodana Miloševiće byl pátek (11. března 2011) dnem protestu před Úřadem Spojených národů ve Vídni. Proč ne v Haagu, kde bývalý jugoslávský a srbský prezident zemřel ve své cele v průběhu svého procesu před haagským tribunálem pro Jugoslávii (ICTY)?

Schützová: OSN vytvořila nestvůru v podobě ICTY a vyzývám ji k tomu, aby toto monstrum sprovodila ze světa. Vlády USA a Německa prosadily zřízení ICTY jakožto prvního tribunálu ad hoc v Radě bezpečnosti OSN, ačkoli Rada bezpečnosti k takovému kroku neměla žádné oprávnění. Instituce OSN, která soudí občany členských států, se dostává do zásadního rozporu s Chartou OSN. V ilegální haagské instituci tedy nemůžeme spatřovat partnera k jednání.

Převážnou většinou médií byl Slobodan Milošević tehdy popisován stejně jako dnes Muammar Kaddáfi: dle momentální potřeby byl označován jako posedlý velikášstvím, jako ďábelský, jako řezník národů, nebo dokonce jako nový Hitler. Byla jste součástí týmu jeho obhajoby. Co jste přitom zažila?

Schützová: Milošević zjevně nevěřil, že by pro něj mohla platit presumpce neviny a že by mohl očekávat spravedlivý proces. Ale postavil si hlavu a vlastně dostal své žalobce na lavici obžalovaných. Nedělal žádné kompromisy, nepřistoupil na žádný handl, který by mu případně mohl přinést nějaký prospěch. Tím si, jak sám poznamenal, uchovával vnitřní svobodu. ICTY nemohl vnímat jinak, než jako represivní politický nástroj sloužící k tomu, aby byli potrestáni vedoucí političtí představitelé jako on, kteří bezpodmínečně nekapitulovali před imperialismem. Jeho vystupování bylo oslabováno stále novou šikanou. Nakonec mu tribunál počátkem roku 2006 odmítl léčení na moskevské klinice a postaral se o to, aby proces nepřežil. **(SV)**

Spor o srbské kulturní dědictví

Poté, co nedávno stát vrátil ikony Srbské pravoslavné církve chorvatskému státu, jsou nyní vyvolávány tlaky na to, aby byla do Kosova vrácena část expozice někdejšího Muzea v Prištině.

Vše je podáváno takovým způsobem, že člověk nabývá dojmu, že se v kulturních institucích v Bělehradě nacházejí zabavené exponáty albánského kulturního dědictví. Alespoň tak to bylo odvysíláno v pořadu rádia Svobodná Evropa. Pravda je však úplně jiná.

V současné době vystavené exponáty v Etnografickém muzeu v Bělehradě v rámci výstavy „Etnografické dědictví ze sbírky Muzea v Prištině", které tvoří oděvy a šperky používané v Kosovu a Metohiji, jsou dle slov ředitele Etnografického muzea Branislava Jokiće především srbské provenience.

Kromě toho jsou v depozitáři Národního muzea uchovávány archeologické předměty vykopané na území provincie (Kosova a Metohije), které pocházejí ze starověku, tedy období, do něhož nesahá srbská ani albánská národní historie.

Jestli toto archeologické dědictví někomu patří, tak je to evropská civilizace. Tyto výzkumy prováděli srbští archeologové jako Milutin Garašanin, Dragoslav Srejović, Jovan Glišić, Emil Češkov, Nikola Tasić... v průběhu celého minulého století, jménem srbských institucí a na náklady srbského státu. Srbsko Kosovo nenapadlo, neuloupilo a nepřivlastnilo si kulturní dědictví kohokoliv, jak to chtějí vysvětlovat v Prištině.

Jokić poukazuje na neopodstatněnost teze, že svévolně vyhlášenému státu Kosovo přísluší veškeré kulturní dědictví Kosova, bez ohledu na to, kdo je dědicem tohoto odkazu. Řekl:

V doporučeních Rady Evropy týkajících se kulturního dědictví se v části vztahující se k restituci uvádí, že tato je možná pouze mezi dvěma státy. Tedy nejenom, že bychom jim dali to, co jim nepatří a na vytváření čeho se nepodíleli, ale také bychom tímto nepřímo uznali Kosovo.

V Kosovu bylo svévolně zničeno přes 150 pravoslavných kostelů a památek jako projev náboženské nesnášenlivosti, u stovek uměleckých předmětů, které zůstaly v institucích v Kosovu a Metohiji, nemáme v současnosti přehled, kde se nacházejí a v jakém jsou stavu.

(Internet – redakčně kráceno)

Případ Pacolli

Kosovského prezidenta Behgjeta Pacolliho (v minulém čísle jsme chybně psali Pakolli) zvolili poslanci koncem února protiústavně. Rozhodl o tom 28. března ústavní soud, který řešil stížnost opozice.

Opoziční zákonodárci se obrátili na soud s tvrzením, že volba nebyla regulérní. Soud jim v tom dal za pravdu. Pacolliho, který byl jediným kandidátem na úřad hlavy státu, zvolil totiž parlament až ve třetím kole hlasování, kdy stačila prostá většina místo většiny dvoutřetinové.

Opoziční strany zasedání bojkotovaly a poukazovaly na Pacolliho podezřelé podnikání v 90. letech v Rusku. Jeho firma Mabetex, založená ve Švýcarsku v roce 1991, se podílela mimo jiné na renovaci Kremlu.

Je to již podruhé za šest měsíců, co se ústavní soud této balkánské země zabýval ústavností prezidentské funkce. Loni v září rozhodl, že někdejší prezident Fatmir Sejdiu nemůže být současně hlavou státu a předsedou politické strany. Sejdiu se poté rozhodl zůstat v čele strany Demokratický svaz Kosova. Pacolli podal 30. března demisi a parlament poté zvolil do čela odtržené provincie 36letou Atifete Jahjagovou.

Dokumentace:

Behgjet Pacolli (* 30. srpna 1951) jako kosovský prezident ve funkci od 22. února 2011, kdy nahradil prozatímního prezidenta Jakupa Krasnigiho.

Z Kosova odešel v 70. letech do Německa a v roce 1976 se přestěhoval do Švýcarska. Vystudoval ekonomii na univerzitě v Hamburku a Curychu, specializace marketing a management. Působil ve vedení švýcarské společnosti Interplastica. V roce 1991 založil v Luganu stavební společnost Mabetex Project Engineering, základ současné Mabetex Group. Tato společnost se podílela na rekonstrukci moskevského Kremlu, budovy Dumy či budování Astany. Ve Švýcarsku byl obviněn z praní špinavých peněz a z účasti ve zločinecké organizaci, neboť měl předat úplatek 4 miliony dolarů ruským úředníkům. Ruská prokuratura v této souvislosti v roce 2000 stíhání firmy Mabetex zastavila.

V roce 2006 založil stranu Aliance pro nové Kosovo, za niž se stal v roce 2007 poslancem kosovského parlamentu.

Jižní proud má zelenou

Dohodu o vybudování a spravování části plynovodu Jižní proud (South stream) ve Slovinsku podepsal ruský plynárenský monopol Gazprom se slovinským Geoplin Plinovodi. Stalo se tak v březnu během státní návštěvy ruského premiéra Vladimíra Putina v této západobalkánské zemi.

Jižnímu proudu tak nic nestojí v cestě. Tak by se dalo shrnout hlavní sdělení vystoupení ruského premiéra Vladimíra Putina před novináři poté, co byla mezi ruskou a slovinskou stranou uzavřena dohoda o vybudování a spravování slovinské části plynovodu Jižní proud.

Plynovod má vést zemní plyn z oblasti Černého moře do Bulharska a dále pak jednou větví přes Řecko do Itálie a druhou severně přes Balkán až do Rakouska. Určité otázky vyvolalo neúspěšné jednání mezi Ruskem a Tureckem a výroky místopředsedy ruské vlády Igora Sečina.

Sečin, který má v ruském kabinetu na starosti právě energetiku, údajně prohlásil, že Kreml je v případě nepřekonatelných překážek připravený projekt Jižního proudu pohřbít. Ruská vláda se od jeho slov distancovala a stejně tak i její předseda Putin.

„Jsme ale připraveni na jakýkoli scénář," prohlásil ruský premiér a prozradil, že Rusko se v příštích měsících bude snažit Turecku předložit dodatečnou projektovou dokumentaci k ekologickým dopadům výstavby plynovodu, jenž má vést po dně Černého moře v tureckých teritoriálních vodách.

Na výstavbě plynovodu Jižní proud se kromě ruského gigantu Gazprom podílí i italský ropný koncern ENI, francouzská EDF a i německá plynárenská společnost Wintershall, která je součástí koncernu BASF.

(SH)

Neušlo nám

■ Kosovo: Největší chyba!

Poslanec Evropského parlamentu Pino Arlacchi řekl, že Kosovo je největší chybou mezinárodního společenství za posledních 12 let a že Mise Evropské unie v Kosovu (EULEX) představuje úplný neúspěch.

„Mezinárodní společenství se vyhýbá hlubšímu pohledu, nechce se postavit problémům tváří v tvář. Vytvořili jsme mafiánský stát a záleží nám jen na tom, aby se tato pravda neobjevila," řekl Arlacchi.

Politická situace v Kosovu a skutečnost, že organizovaný zločin dominuje Kosovu, představuje velikou hrozbu pro bezpečnost evropských zemí, zemí regionu včetně samotné Albánie," dodal tento poslanec.

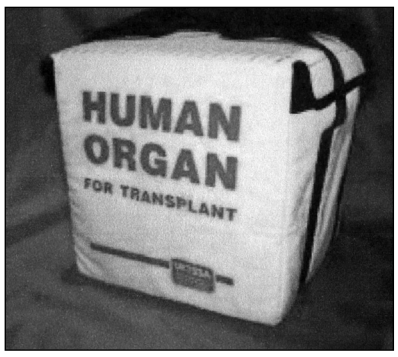
■ Pacolli pro bombardování Libye

Bývalý prezident Kosova Pacolli bezvýhradně podpořil vojenskou intervenci sil několika zemí NATO, jejichž letadla bombardují Libyi a kde nyní umírají vojáci i civilisté. Řekl: „Útoky sil NATO na vojenské cíle v Libyi jsou humanitárním činem za účelem ochrany občanů Libye, a voláním za svobodou, demokracii a prosperitu." Co nám tato rétorika připomíná?

Pro zajímavost připomeňme: Kaddáfi jednostranně vyhlášený stát v Prištině, jehož byl Pacolli prezidentem, nikdy neuznal.

■ Vrána vráně oči nevyklove

Kosovský Albánec Bajram Asllani, po němž je prioritně pátráno jako po vysoce nebezpečném teroristovi, žije spokojeně v Kosovu. Neskrývá se, žije veřejně se svojí rodinou. I přes fakt, že je podezřelý z podněcování islámské svaté války na území USA. Je obviňován z osnování vraždy, únosu, mrzačení a dalších trestných činů. V Kosovské Mitrovici bydlí vedle budovy OSN. Pikantní je, že FBI je zřejmě v koncích jak jeho případ řešit. Nebo platí, že vrána vráně oči nevyklove?

Tak se přepravovaly pověstné „dodávky" lidských orgánů z Kosova...

■ Chorvatského generála odsoudili

Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii (ICTY) v dubnu odsoudil chorvatského generála Anteho Gotovinu za válečné zločiny na 24 let do vězení. Další generál Mladen Markač dostal 18 let vězení. Zproštěn viny byl generál Ivan Čermak. Gotovina a Markač byli uznáni vinnými z vražd, perzekuce a rabování soukromého majetku. Odsouzení Gotoviny je významným krokem, který zlepšil image soudu v srbských očích, protože většinu odsouzených dosud tvořili Srbové. Ukázal, že rameno spravedlnosti není vychýlené jen na jednu stranu. Mnozí Chorvati však tohoto následovníka prezidenta Franja Tudjmana berou jako hrdinu.

■ Z policistky prezidentkou

Jak se o tom zmiňujeme na jiném místě, takřka přes noc se ocitla na špičce politického života kosovských Albánců Atifete Jahjagová. Byla překvapena tím, jak bleskurychle byla zvolena prezidentkou samovyhlášeného kosovského státu. Tímto zvolením byli překvapeni i samotní kosovští Albánci. V politickém zákulisí Prištiny se jako vtip vypráví, že nástup policistky do funkce prezidentky státu by leckde byl označován za puč.

Tuto stránku, která je věnována zpravidla problematice jižních slovanských národů, řídí a rediguje Stanislav Hrzina.

Neušlo nám

■ Myslbekův Mácha v Litoměřicích není kopie

Litoměřická socha K. H. Máchy odhalená v den vrcholících oslav 200. výročí narození našeho slavného básníka 21. listopadu 2010 není žádná kopie sochy, proslavené oslavami máje, lásky a domova v Praze na Petříně. Socha je odlitek z originální Myslbekovy formy. Je tudíž (obdobně jako grafické listy) originál!

Jakýmsi nedopatřením ale nebyl při odhalení přítomen skvělý mácholog docent PhDr. Pavel Vašák, DrSc., jenž vydal o Máchovi mnoho publikací včetně Literární poutě K. H. Máchy. Vašák hovořil o K. H. Máchovi v pořadu Třetí dimenze (ČT 23. 12. 2010). Tento vynikající vědec a člověk bohužel zemřel 6. února t. r. na chatě poblíž Litoměřic – 10. února by se dožil teprve sedmdesáti let. To, že litoměřická Myslbekova socha byla původně určena městu Litoměřice, víme právě od něho.

Jana Vacková

■ Film, který přepisuje dějiny!

Nad filmem Habermannův mlýn režiséra Juraje Herze, natočeném v české, rakouské a německé koprodukci, jako „další příspěvek k přepisování dějin“ se kriticky zamýšlí Karel Čech v Národním osvobození 7/2011. Podstatný je fakt, že „ve filmu není jedna jediná skutečně negativní postava ‚sudetského Němce‘. Většinu špatných a odpudivých lidí v něm představují Češi“. Takže kvůli komu tolik Čechů a Slováků bojovalo za svobodné a demokratické Československo? Kvůli Sudeťákům?

■ „Cesty k Puškinovi“

Výstava „Cesty k Puškinovi“ ve výstavních prostorách Slovanské knihovny (III. patro Klementina – Národní knihovna ČR od 16. 4.-13. 5. 2011) přibližuje historické, literární a krajinné „zázemí“ rodných míst světově známého básníka, to jest dávná sídla Michajlovskoje, Trigorskoje a další místa s hlubokými lesy, parky, malebnými zákoutími řeky a potoků, Puškinův hrob, Taťjaninu alej, Oněginovu lavičku... Je to svět romantiky, inspirace, kde v letech 1824-1826 A. S. Puškin v době oficiálního vyhnanství napsal více než stovku děl. Právě před sto lety tu bylo založeno největší literární muzeum Ruska – Puškinovo muzeum Michajlovskoje (zal. 26. května 1911) a právě sem vedou cesty žáků, studentů, literátů, poetů, čtenářů, turistů. Za války tato „svatá místa“ Rusů, svět „velkého klidu“ zpustošila okovaná bota nacistického vojáka, jak v jedné básni o „ruských svatyních“ připomíná frontová básnířka Julija Druninová.

■ Stalin podle Zábranského?

Patrně u příležitosti 101. výročí narození architekta Jiřího Štursy (17. 3. 1910-6. 2. 1995) byl v nejednom tisku připomenut osud sousoší Stalina v Praze na Letné. J. Štursa odpovídal za architektonické umístění sochy na velmi viditelném místě. Autor pomníku byl Otakar Švec (23. 11. 1892-4. 4. 1955), jenž při posezení v restauraci náhodně oslovil o sedmnáct let mladšího, již známého Adolfa Zábranského a ten mu načrtl Stalina s lidmi po boku. To se málo ví.

■ Vzpomeneme Miroslava Floriana

Osmdesát let od narození národního umělce básníka Miroslava Floriana a patnáct let od jeho úmrtí vzpomenou Výbor národní kultury a Společnost Julia Fučíka literárním pořadem Poselství z druhého břehu (Miroslav Florian k nám aktuálně promlouvá i dnes). Pořad se koná v kině Ponrepo v Bartolomějské 11 v Praze 1 ve středu 11. května v 15 hodin.

Stránku kultury řídí, rukopisy připravila a redigovala Jana Vacková.

KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA

Významné dílo Dušana Karpatského

V Českém centru v Praze se 29. března konala prezentace a autogramiáda knihy Epistolar (Listář) překladatele Dušana Karpatského. Recenzi knihy zaslal Slovanské vzájemnosti šéfredaktor Slovanského jihu prof. PhDr. Ivan Dorovský, DrSc.

Dušana Karpatského řadím k takovým výrazným tvůrcům (překlad je samostatné umělecké dílo), jakým byli například Jaroslav Vrchlický, Otokar Fischer, O. F. Babler, Oton Herkopec, Josef Hiršal, Jan Zábrana aj.

Dušan Karpatský patří k překladatelům tzv. mnohoruč, tj. překládal z charvátské, srbské, bosenskohercegovské, černohorské, slovinské a makedonské literatury do češtiny jak prózu, tak také poezii a dramatické texty. A nejen to, on překládal také z české (i slovenské) literatury do charvátštiny. Je mj. překladatelem rozsáhlé antologie *Zlatna knjiga češkoga pjesništva* (2003, Zlatá kniha českého básnictví), která obsahuje jeho překlady české poezie od 9. do počátku 21. století. Také proto D. Karpatský patří i do dějin charvátského překladu. Je jedním z tzv. dvojdomých literárních tvůrců. D. Karpatský není jen překladatelem z uvedených literatur (včetně české a slovenské), je rovněž jejich propagátorem, popularizátorem, vykladačem, komentátorem, je jejich literárním historikem a kritikem.

Dopisy 57 Charvátů, 42 Čechů, 23 Srbů, 9 Bosňanů, 5 Slováků, 3 Černohorců, ale také Albánce, Slovince a Makedonce i jedné Francouzky, které *Epistolář* (vydáno v Záhřebu 2010) obsahuje, jsem četl jako detektivku. Přitom s tužkou v ruce, protože přinášejí jak v korespondenci, která je někdy vzájemná, tak také v informacích o autorech mnoho nových údajů v nevšedních literárně historických a společenských souvislostech. **Jsou svědectvím o době a lidech, o československo-jugoslávské kulturní spolupráci, o balkánském prostoru, o duchu, logice i alogičnosti společenského vývoje.** A charakterizují jednotlivé životní a tvůrčí etapy D. Karpatského od jeho bohemistických, překladatelských a redaktorských začátků v časopise *Plamen* až po umělecky vyzrálé překlady v citované antologii české básnické tvorby a v antologii *Koráb korálový*, která prezentuje *tisíc let charvátské poezie v díle stovky básníků* (2007). Kromě toho *Epistolář* podává přehled překladatelů i zájemců o překlady z jugoslávských i do jugoslávských literatur.

Kdyby D. Karpatský nevytvořil nic jiného, než že nám zpřístupnil dílo Miroslava Krleži, zaujal by důstojné místo v české překladatelské tradici. On však **vytvořil více než sto knižně vydaných překladů z jihoslovanských literatur.** *Epistolář* podává vřelé, čtivé, osobní svědectví o tolika autorech, o tolika dílech, která překládal, o tolika peripetiích s tím spojených, o takové nesmírné ochotě pomoci a o takových nevšedních projevech přátelství, o takových mimořádně hlubokých znalostech charvátské literatury a kultury jeho autora, že si vskutku zaslouží všechna charvátská uznání a vyznamenání. Uveřejněné dopisy, třebaže je autor označuje za pouhé *torzo krásy přátelství*, jsou svědectvím o spolupráci, lásce a přátelských vztazích. Přinášejí nejednu informaci o tvůrčích záměrech a plánech spisovatelů i o jejich blízkých rodinných příslušnících a také o charakteru tvůrce. A mnohé z nich mohou být a jsou součástí tzv. epistolární literatury.

Za více než pět desetiletí vytvořil D. Karpatský tolik vzácných přátelských vztahů s lidmi krásného slova ze slovanského Balkánu i z Česka a Slovenska, že je to hodné obdivu. V jednom dopise charvátského autora z roku 1958 mj. čteme: *Přátelství je skutečně krásná věc. Jen kdyby všichni lidé chtěli být přáteli* (s. 25).

Charvátský prozaik a dramatik Slavko Kolar již na počátku Karpatského jugoslavistické překladatelské orientace téměř vizionářsky poznal, že jde o člověka ambiciózního a s jasným cílem, když mu v polovině roku 1958 napsal: *Doufám a věřím, že jednou zaujmete v české slavistice významné místo a že s mimořádnou láskou a porozuměním budete překladatelem a historikem charvátské a srbské literatury* (s. 30).

Nedílnou součástí mnohaletého úsilí D. Karpatského o poznání literárních a obecně kulturních hodnot jižních Slovanů je také mnoho desítek jeho předmluv, doslovů, komentářů, medailonů i četné vysvětlivky a bibliografické přehledy. A také jeho redakce a autorské spolupráce na *Slovníku spisovatelů Jugoslávie* i na *Slovníku jugoslávských dramatiků*. Kromě již uvedených antologií je D. Karpatský také autor výboru *Co se stalo na Kosovu rovném* (1990), výboru z bosenskohercegovské literatury *v obklíčení a vyhnanství Vzkázání ze dna noci* (1995), *Jugoslávské kuchyně* (1987), která se doplněná dočkala dalších dvou vydání, a *Malého chorvatsko-českého biografického slovníku* (2002).

Autor sice v úvodu píše, že *Epistolář* je určen charvátským, bosenskohercegovským, černohorským a srbským čtenářům, domnívám se však, že z ní může čerpat mnohem širší okruh zájemců: studenti slavistických i balkanistických oborů na našich vysokých školách, vědečtí pracovníci akademických ústavů, knihovníci, lektoři, překladatelé a další zájemci.

To, co napsal literární historik Vladimír Justl (zemřel loni v červnu) o Karpatského antologii *Koráb korálový*, by mohlo platit také pro jeho *Epistolář* a pro všechna další jím vytvořená díla: *Vytvořil jsi knihu, která překoná dobu, knihu, kvůli níž Tě musejí ctít i Charváti i Češi*.

Ivan Dorovský

Milován Rusy i Čechy

V Moskvě o setkání pod názvem Slovanské tradice 2010 a především o tvůrci Vojny a míru Lva Nikolajeviče Tolstého

Páté číslo Almanachu, věnované tvorbě účastníků druhého Mezinárodního festivalu literatury a kultury Slovanské tradice 2010 na ukrajinském poloostrově Krym, bylo v lednu slavnostně prezentováno v moskevském Ústředním domě spisovatelů. Prezentaci zahájila přední umělkyně Ruské federace Irina Sileckaja. Připomněla festival, na němž byli zastoupeni básníci, spisovatelé, hudebníci a zpěváci z Ruska, Běloruska, Ukrajiny, České republiky, Polska a Spojených států amerických. Z naší republiky na festivalu byli básník Karel Sýs, reportér a publicista Jan Jelínek a literární kritik Anatolij Šitov. Jejich příspěvky jsou rovněž otištěny v Almanachu.

Uveřejňujeme část z Jelínkovy reportážní črty nazvané „Můj malér v domě Tolstého“.

Na zahradě před vchodem do Muzea Alexandra Grina, ruského spisovatele ve Starém Krymu. Básník Karel Sýs předává ředitelce muzea Olze Bajburtské Grinovu knihu „Zlatý řetěz“, přeloženou do českého jazyka. Po Sýsově levici přihlíží Irina Sileckaja, skvělá básnířka a pěvkyně. *Foto – Jan Jelínek*

U hrobu literárního velikána

Na palouku u lesní cesty v Jasné Poljaně jsem stál u rovu Lva Nikolajeviče Tolstého. Šlechtice, jenž chodíval po širé Rusi v rubašce venkovského mužika. Je pochován v prostém hrobě, jak si přál, obrůstajícím hebkou trávou. Tenkrát, před třiceti roky, byl plný květů vděčných ctitelů Tolstého díla. A když nad mělkou strží zafoukal vítr, v korunách listnáčů Starého Zakazu rozehrál těžkou a chmurnou Kreutzerovu sonátu. Probouzel hoře z nešťastné lásky Anny Kareninové. A přes propast roků sem zanesl i ozvěnu smutku klečících zástupů u Tolstého rakve, spouštěné ve víru sněhových vloček do syré země. I výkřiky hněvu odvážlivců: „Na kolena!“, určené carským špiclům, které přinutily slídily pokleknout.

Tenkrát, jednoho krásného léta, jsem přijel do Jasné Poljany poklonit se odvaze a talentu velkého člověka. Bránou z kamenných pilířů jsem vstoupil do někdejší šlechtické usedlosti, kde žil a tvořil obr světové literatury. Všechno tu dýchalo klidem a mírem. Medovou vůni lip a šelestem doubrav, jež opět musejí odolávat běsnícím vichrům nad Ruskem. Hladina Velkého rybníka zrcadlila schýlené třásně proutí vrb, hluboké nebe. Vybavila mi osud Andreje Bolkonského z „Vojny a míru“, raněného na bitevním poli. Jak leží zakrvácený a v bolestné touze hledí vzhůru na plující oblaka, rozpomíná se na zářící oči své milované Nataši. A jeho srdce, hnané jen láskou a silou vůle mládí, se v doznívajícím ryku válečné vřavy vzpouzí zemřít.

Březovou alejí k domu Otce, Děda, Učitele, Humanisty...

Došel jsem březovou alejí k bílému stavení rodiny Tolstých. Postál jsem na verandě besídky, pod jejímž krovem Lev Nikolajevič četl a odpočíval, kde přijímal hosty, k nimž tu patřili i Turgeněv, Čechov a Gorkij. Procházel jsem místnostmi domu, uchovávajícího ve šperkovnicích svých zdí nesmírné bohatství tolstojovského ducha. Je tu Tolstoj, vychovávající s ženou Sofií Andrejevnou třináct dětí, je tu Děd, houpající na kolenou vnučky Věru a Táňu, Učitel, vzdělávající ve škole svého stavení chlapce a děvčata venkovských chuďasů. Se stejným zanícením, s jakým bral do ruky pero Tolstoj – Spisovatel a Humanista, aby bojoval proti zlu, kosil Hospodář s rolníky trávu na Kalininovém luhu, zkypřoval rýčem hroudy v sadu a sázel jabloně. V klenuté jizbě psal vousatý Lev Nikolajevič „Vzkříšení“, „Otce Sergeje“ a „Vojnu a mír“. Voltairovské křeslo v sále jídelny... Zde naslouchal hudbě Chopina a Beethovena a také sám hrával na klavír. V dalším pokoji je pohovka potažená černou kůží. Na ní přivedla porodní bába Tolstého na svět. Zde se narodili Tolstého bratři a sestry, jeho synové a dcery, vnuci. Když pak zahlédnu v ložnici džbán na vodu, umyvadlo, hůl a činky, s nimiž Tolstoj každé ráno cvičil, rázem pochopím, proč si uchoval svěžest až do pozdního stáří.

„Ja vas póňala...“

V pracovně klasika světové literatury leží rozečtený Dostojevského román „Bratři Karamazovi“. Je to poslední kniha, kterou Tolstoj pročítal a už nestačil dočíst. Pak odjel z Jasné Poljany do stanice Astapovo, kde 9. prosince 1910 umírá. Román zůstal rozevřený na 359. straně prvního dílu. A důstojným svědkem poslední četby Tolstého je český reformátor církve mistr Jan Hus na portrétu, darovaném spisovateli Všeslovanským spolkem Slavia v Moskvě. V chodbě usedlosti mě upozornil tikot sloupkových hodin, že čas prohlídky domu již pomalu vypršel. Hodiny zakoupil děd Tolstého – kníže Bolkonskij. V jednom z pokojů jsem se ocitl v choulostivé situaci. Ač jsem dobře věděl, že návštěvníci se tu ničeho nesmějí dotýkat, přesto jsem jedenkrát neodolal. Na stole leželo pero, jímž Sofija Andrejevna mnohokrát přepisovala svému muži jím škrtané a upravované rukopisy „Vojny a míru“ i „Anny Kareninové“. Vzal jsem pero do ruky a prohlížím si násadku i její hrot. Vzápětí mi stála za zády průvodkyně. Přeměřila mě přísným zrakem. Byl jsem zaskočen jako „zloděj“. Polilo mě horko. „Promiňte, jsem novinář z Prahy, potřeboval jsem inspiraci,“ vysoukal jsem ze sebe provinile. „Teď zavolá milici – a budu v pořádným maléru,“ prolétlo mi hlavou. „Ech, vy,“ zahartusila průvodkyně. Naprosto nečekaně pak přešel její hlas do laskavého tónu: „Nu, da, ja znáju. Ja vas póňala. Vy, Čechy, ljúbitě Tólstovo kak i my, Rússkije.“

Těžký kámen spadl z mé duše. V laskavém hlasu této ženy jsem pocítil velkorysé srdce ruského člověka...

Jan Jelínek

Setkávání se slovanskou poezií: Bělorusko

Ryhor Baradulin (* 1935 ve vsi Haradok ve Vitebské oblasti), běloruský básník, překladatel z mnoha jazyků, žurnalista – obránce rodné běloruštiny, nositel titulu Národní básník (1992), navržen na Nobelovu cenu, je autor žánrově i tematicky bohatého díla. Jeho verše vynikají zvukomalebností, hrou slov, často neologismy, patriotismem, lidovostí. Překládán do slovanských jazyků. Pobyt v Čechách (1982) ho inspiroval pro cyklus básní *Žít!*

Žij!

Na čele věčnosti zůstal šrám
po hrůzném políbení.
Možnost vzít něco tam –
dokonce sám sebe – není.

Čas
je člun letící po vodě.
Tvé touhy
jen sladký dým.
To pamatuj,
žij dnešním dnem,
aby byl zítřek tvůj.

Gotika topolů (úryvek)

Je také gotika topolů
chmel jako zelený háj.
Ty, řeči
slovanských kořenů,
ochraňuji tento kraj,
aby sem z dálky k plamenu
roj oblaků
se slétl
a připomenul
každému,
kam patří a kdo jest.

Ty tanči,
rytmus vytleskám.
Češtino,
země tvá
někdy se mi jak krajinka
z té pohlednice zdá,
na níž se píše latinkou
v jazyce slovanském,
cítím však,
každé to písmenko
že náleží i mně.

(Přeložila Františka Sokolová a doplnila dokumentací o básníku. In dvojjazyčná sbírka Žít!, Slovanská knihovna, Praha 2006)

/vac/

HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE

Smrt přijela v černém mercedesu

Boris Šesták vzpomíná na 2. květen 1945 v Terezíně: na poslední tamější masovou vraždu

Boris Šesták z Prahy, účastník protifašistického odboje, byl 2. května 1945 nepřímým svědkem posledního protičeského masakru v Malé pevnosti v Terezíně. Na výzvu Slovanské vzájemnosti napsal loni o této tragické historii vzpomínku, která je víc než jeho osobní zpovědí – je dokument adresovaný čtenářům dnešních i příštích generací.

Citujeme z něj:

Čas ubíhá jako voda ve svých korytech, a tím i řada vzpomínek se vytrácí. Jsou však i takové, které ani po desetiletích nevymizí. Takovou vzpomínkou je i po letech vzpomínka na 2. květen 1945.

2. května 1945 v dopoledních hodinách vyjíždí od sídla pražského gestapa, tehdy v Bredovské ulici, dnes Politických vězňů, černý mercedes s posádkou, kterou jsou řidič a dva pracovníci gestapa pánové Friedrich a Zander. Cílem je policejní věznice říšské státní policie (gestapa) Malá pevnost Terezín. V kapse gestapáka Friedricha je obálka se jmény asi 70 vězňů, s nimiž má být provedeno „zvláštní řízení" – SONDERBEHANDLUNG – to je poprava bez soudu, přesně tedy vražda.

Na IV. dvoře Malé pevnosti běží den jako dny před ním. Vězňové se volně procházejí a živě se baví. Mezi vězni se již rozšířila zpráva, že Hitler je mrtev a Rudá armáda je v Berlíně. Hovoří o tom, že za několik dní budou volní a vrátí se domů. V této euforii si vězňové neuvědomují, že v návratu domů jim může zabránit šířící se epidemie skvrnitého tyfu, jíž podlehlo několik desítek vězňů a řada dalších je již nakažena.

Před obědem dozorci a kápové zaženou vězně do cel a ty uzavřou. Nikdo neví, co se děje.

Šel jsem se v tu dobu osvěžit vodou, která náhodou tekla a oknem jsem uviděl, jak po vyprázdněném dvoře jdou gestapáci Friedrich a Zander v doprovodu velitele dvora Zeinekeho.

Když jsem se asi po půl hodině k oknu vrátil, uviděl jsem, jak dozorci odvádějí z izolační cely Jendu Mojžíše, Miloše Dlouhého a třetího nesli na nosítkách. Věděl jsem, že Jenda Mojžíš i další mají vysoké horečky.

Vyvolali i mého bratra. Domníval jsem se, že gestapo chce ještě něco došetřit.

Odpoledne jsem však u ventilačního otvoru ve zdi cely zaslechl střelbu, a tu jsem si uvědomil cíl návštěvy gestapáků, že jde o vraždy.

Když k večeru byly cely otevřeny, vyhledal jsem Standu Neumana, Viktora Vyskočila a Karla Kosíka. Od kápa cely jsem byl informován, že byl zastřelen bratr a ještě několik dalších. Víc nevěděl.

Toto jsem sdělil soudruhům a snažili jsme se zjistit, kdo byl dále zavražděn. Dali jsme dohromady asi 15 jmen, ale víc se nám zjistit nepodařilo.

Všichni jsme byli velmi zdrceni, neboť mezi zavražděnými byli mnozí, které jsme osobně znali. A o to byla bolest větší.

Druhý den jsme se dověděli, že bylo zavražděno asi 50 vězňů, příslušníků komunistického odboje a jejich spolupracovníků. Největší počet zavražděných tvořili příslušníci ilegální komunistické organizace Předvoj.

Dověděli jsme se, že vraždění trvalo asi dvě hodiny. Terezínský dozorce příslušník SS Albert Neubauer měl za úkol – podle jeho výpovědi – přesvědčit se, zda všechny oběti jsou opravdu mrtvé. Po popravě dostal rozkaz naložit těla do slámy na vlečný vůz a odvézt je traktorem do krematoria, zřízeného ve staré cihelně nedaleko dolu Richard v Litoměřicích. Touto výpovědí vyvrátil nepravdivé zprávy o tom, že zavraždění 2. 5. 1945 byli exhumováni ze společných hrobů v Malé pevnosti. Jejich popel a zbytky velkých kostí byly nalezeny koncem října 1945 u litoměřického krematoria a uloženy do 12 rakví. Symbolická rakev byla pohřbena 2. XI. 1945.

...Dnes, po letech vyjíždí z Prahy opět osobní automobil, jehož posádkou jsem já a známí. Cílem je opět Malá pevnost Terezín, dnes již ne věznice gestapa, ale Památník Terezín – národní kulturní památka.

Důvodem cesty je vzdát čest zavražděným 2. 5. 1945, a tím ocenit jejich hrdinnou smrt, kterou zaplatili boj za lepší život obyvatel osvobozeného Československa. Dle výpovědi dozorce SS Josefa Levinského se vězňové před popravou chovali hrdě a statečně a zpívali Internacionálu. Po vraždě bylo mezi popravčí čety rozděleno víno a cigarety.

Po vystoupení z auta vedou naše kroky k národnímu hřbitovu a dále k náhrobku se jmény zavražděných 2. 5. 1945. Pokládám kytici rudých květů a můj zrak projíždí seznam zavražděných. U těch, které jsem osobně znal, se zastavuji trochu déle, nejdéle pak u jména mého bratra Jevgenije – Igora. Nejsem schopen zadržet slzu, ani odpovídat na dotazy přítomných návštěvníků.

Další kroky vedou na popraviště, kde opět pokládám kytici rudých květů v místě, kde po střelbě popravčí čety byl ukončen život 50 účastníků komunistického odboje proti nacistické okupaci.

Za tu krátkou chvíli pobytu na popravišti mi hlavou proběhnou události před šedesáti šesti lety.

... Při odchodu z popraviště mně před kinem proběhne hlavou další vzpomínka.

Při procesu s K. H. Frankem vypověděla terezínská vězeňkyně paní Krajinová, že z cely viděla, jak byli vězňové vedeni na popraviště. Její výpověď se mi nezdála důvěryhodnou, neboť jsem si uvědomil, že ze žádné cely ženského dvora, ale ani z dalších

Od roku 1946 přichází Boris Šesták každoročně, aby na místě masakru padesátky mladých Čechů v Terezíně uctil památku svého bratra a jeho druhů. (Vpravo autor dokumentárního svědectví.)

není na cestu k popravišti vidět. Záhadu, odkud mohla paní Krajinová na cestu k popravišti vidět, jsem rozluštil, až když jsem začal intenzivněji spolupracovat s Památníkem Terezín.

Zjistil jsem totiž, že kromě cel na I. až IV. dvoře je ještě jeden objekt s 10 celami v levém křídle hospodářské budovy. Tyto cely byly určeny pro zvláštní vězně – „sonderhäftling". O tom, kdo bude zařazen mezi zvláštní vězně, rozhodovalo pražské gestapo.

Projevil jsem zájem o to, zda jsou známa jména těchto vězňů. Byla mi předložena zvláštní kniha s označením „Zvláštní vězňové". Zjistil jsem, že šlo o malou skupinu vězňů, kteří zde byli vězněni za podstatně lepších podmínek. Byli lépe ubytováni, nechodili na práci, nebyli dozorci týráni a dostávali bez omezení balíčky s potravinami.

Byli mezi nimi úředníci gestapa a členové SD. Byli zde internováni z trestu za drobná provinění na velmi krátkou dobu.

Bylo zde internováno i několik Čechů, z nichž nejdéle zde byla skupina 7 odbojových pracovníků nekomunistického odboje. Byl mezi nimi vedoucí prozápadního odboje doc. Krajina, který zde byl internován společně se svou manželkou. Měli k dispozici slušně zařízenou místnost.

Požádal jsem ředitele Památníku Václava Nováka, zda bych mohl onu místnost vidět. To bylo bezprostředně splněno. Vešel jsem do místnosti a po rozhlédnutí jsem šel k oknu. Tu jsem pochopil, odkud paní Krajinová viděla odvádět 2. 5. 1945 vězně na popraviště. Z okna bylo vidět na místo shromažďování vězňů a na přístupovou cestu k popravišti, cestu, jež je od okna asi 5 metrů. Nebyl proto problém pro paní Krajinovou vidět voděné vězně na popravu.

Proč to neuvedla pravdivě ve své výpovědi? Odpověď je zcela jasná. Musela by přiznat, že byla společně se svým manželem prominentním vězněm K. H. Franka a pražského gestapa. Je zde další otázka, a to, co bylo důvodem k jejich zařazení mezi „zvláštní vězně"?

Odpověď na ni dává ve své výpovědi při výslechu K. H. Frank. Uvedl, že tato výhoda byla doc. Krajinovi udělena za informace, jež předal bezpečnostním orgánům říše. O jaké informace konkrétně šlo, neuvedl. Společně tato výhoda byla poskytnuta i zbytku českých vězňů, zatčených společně s doc. Krajinou. Této výhody využívali až do osvobození.

Zamýšlím se a porovnávám obě události. Na popravišti položilo na 50 odbojářů své životy za své politické – komunistické přesvědčení a nezradili. Dnes jsou označováni za příslušníky „zločinecké organizace".

Doc. Krajina – po osvobození generální tajemník národně socialistické strany – za poskytnutí informací říšské policii, jejichž důsledky mi nejsou známé, vykoupil svůj život sobě, manželce a dalším spolupracovníkům.

Nad uvedenými skutečnostmi se zamýšlím a docházím k závěru, že mnohem čestnější je nezradit a položit život než vykoupení života zradou.

Ještě bych chtěl uvést, že při vyznamenávání exprezidentem Václavem Havlem, myslím, že to bylo v r. 1990, byl doc. Krajina vyznamenán státním vyznamenáním a pan Havel prohlásil, že pan Krajina je opravdovým národním hrdinou a ne Fučík, jehož si prý museli komunisté vymyslet. Připomíná mi znění starého přísloví: „Vrána k vráně sedá, rovný rovného si hledá."

Je na vás, vážení čtenáři, abyste se zamysleli nad tím, zda je čestnější nezradit a zemřít nebo vykoupení si života zradou.

Dnešní vzpomínkou jsem vám připomněl období temna, dobu nacistické okupace.

Boris Šesták,
politický vězeň, válečný veterán

Černobyl varuje

Ránem 26. dubna 1986 – před 25 lety – započala nejčernější poválečná etapa tisíců lidí Ruska, Ukrajiny a Běloruska. Výbuch, který nastal v černobylské jaderné elektrárně, byl nejhorší technickou havárií v historii lidstva. Nejvíce bylo zasaženo Bělorusko. Tato bývalá sovětská republika přišla o 22 % zemědělské půdy, což se rovná rozloze celého Švýcarska.

Celkovou ztrátu spočítali Bělorusové částkou 235 miliard dolarů, což je desetkrát více než hrubý domácí produkt země v roce 1997.

Hned po černobylské katastrofě se započalo s likvidací jejích následků, a to by byl dlouhý, předlouhý seznam akcí a opatření.

Běloruský parlament přijal v roce 1991 nové zákony, reagující na černobylskou katastrofu. Do nezamořených okresů bylo přestěhováno 138 000 lidí. Dík rehabilitačním opatřením bylo postupně předáno do užívání 18 000 hektarů půdy. Kontroluje se a monitoruje se radioaktivita. Všichni, kdo onemocněli následkem katastrofy, jsou podrobováni speciální léčbě. Maximální péče se věnuje občanům, kteří se stali v důsledku toho invalidní. Je to 10 000 lidí, z toho 1800 dětí a mládeže.

Pro obnovu života té části Běloruska postiženého katastrofou se za léta podařilo mnohé udělat. Je to i díky humanitární pomoci z celého světa. Několik skupin běloruských dětí bylo i v naší republice.

Bělorusko bojuje s následky katastrofy ještě dnes, 25 let od havárie.

Nikdo z nás si nedovede představit pocity lidí, kteří museli opustit své domovy. Leckde jsou prázdné celé vesnice a dokonce okresy. Mrtvé jsou domy, kde již nikdy a nikdo nezazpívá a nezasměje se v nich.

Černobyl je varováním. Varováním i pro ty, kdo si pohrávají s jadernou energií nashromážděnou zejména ve zbraních. Ten, kdo straší jadernými zbraněmi, by si měl uvědomit, že tak jak vypadá krajina kolem Černobylu, tak může skončit celá naše planeta.

Nataša Weberová

Náhradní „hlavní stan" pro Stalina

U nás zcela neznámou historii tohoto náhradního „hlavního stanu" pro vrchního velitele Rudé armády J. V. Stalina nám prozradil doc. M. Leonov ze Samarské státní akademie kultury a umění na stránkách časopisu Obrazovanije v regionach Rossiji i SNG č. 14. Tato stavba je v Samaře (za SSSR Kujbyšev) nazývána jako „historický objekt civilní obrany" či „Stalinův bunkr".

Vchod do bunkru se nachází v prostorách bývalého oblastního výboru KSSS. V tomto protileteckém krytu bylo ubytování pro 200 osob a pracoviště pro 600 lidí. O jeho výstavbě rozhodla sovětská vláda 21. října 1941, tedy ve chvíli, kdy Hitler stál před Moskvou a kdy se Kujbyšev stal náhradním hlavním městem SSSR. Jako takový se měl stát i hlavním stanem pro velení Rudé armády pro případ, že by německý útok dále pokračoval.

Bunkr se zavrtal do hloubi devíti suterénů, Stalinovi byl vyhrazen osmý suterén. Nad objektem se nacházela 29metrová vrstva zeminy a betonová „poklička" o síle 3,5 metru. Žádná tehdejší známá německá bomba nemohla takový kryt ohrozit.

Stavbu objektu stavbaři dokončili počátkem zimy roku 1942 a „kolaudována" byla na počátku roku 1943, tedy v době, kdy vrcholila stalingradská bitva. Bunkr hlavního stanu však nebyl nikdy aktivován a Stalin, který po celou válku zůstával v Moskvě, se zde nikdy neobjevil.

(zh)

Neušlo nám

■ „Putinův palác" prodán

Luxusní palác u Černého moře, připisovaný v ruském a západním tisku ruskému předsedovi vlády, má už oficiálního majitele, který za něj zaplatil 350 mil. dolarů. Zahrnuje také přistávací plochy pro vrtulníky, hrací kasino a rekreační zákoutí včetně plovárny. Vše zakoupil ruský obchodník Alexander Pomarenko, informoval list Kommersant 3. 3. 2011. Putinův mluvčí popřel, že by s touto rezidenci na jihu Ruska měl Putin cokoliv společného.

■ Zvláštní běloruské známky

Bělorusko vydává příležitostní známky, které občanům připomínají úspěchy Běloruska a jiné i mezinárodní události. Tak před lety byla vydána série známek k 65. výročí vítězného ukončení druhé světové války. Bělorusko také vydalo známky připomínající 20. výročí stažení sovětských vojsk z Afghánistánu.

■ 5. srpen – německý památný den?

700. zasedání Spolkové rady z podnětu bavorské vlády rozhodlo, že 5. srpen bude „národním památným dnem obětí vyhánění". Útěk, vyhánění a deportace po druhé světové válce postihly mnoho lidí, zejména Němce. Brzy po těchto událostech schválili Němci ve Stuttgartu 5. srpna Chartu německých vyhnaných z vlasti. Vyhnaných bylo asi 15 milionů a s vysídlenci a pozdními vysídlenci to činí prý asi 19 milionů osob, kteří v důsledku druhé světové války přišli o svoji vlast a jmění. Tento „národní památný den" nemá prý vůbec nic společného s revizí dějin. Nicméně – kdo válku započal?

■ Na základě srbského zatykače

V Rakousku byl zajištěn bývalý bosenský armádní generál, kterého Srbsko obviňuje z válečných zločinů. Dotyčný byl 3. března 2011 zadržen na vídeňském letišti, sdělily rakouské úřady, jelikož existuje srbský zatykač. Nyní bude prozkoumáno jeho vydání do Srbska. Bosenské ministerstvo zahraničních věcí prohlásilo, že jde o Jovana Divjaka, bývalého generála bosensko-muslimské armády. Je jedním z 19 Bosňanů, kteří jsou v Srbsku obžalováni, že zaútočili na jugoslávské oddíly v Sarajevu na začátku bosenské války v letech 1992 až 1995.

■ Sexuální násilnosti Němců na východní frontě

Jürgen W., dělostřelecký důstojník 20. pěší divize wehrmachtu, si ve svém deníku zapsal, jak německá branná moc 7. října 1941 v západním Rusku „pročistila" vesnici Satanovka. Taková a podobná témata zaujala Reginu Mühlhäuserovou, která se soustředila na téma násilného sexu německých vojáků a esesáků v Sovětském svazu za druhé světové války. Mýtus o „čisté německé branné moci" tak uvedla do pochybností.

■ 10. říjen: Den pro Korutany

Důstojně byl v Korutanech oslaven 10. říjen jako devadesáté výročí referenda práva na sebeurčení. 16 000 účastníků z Korutan, Rakouska, Německa, Maďarska, Slovinska a Itálie se zúčastnilo oslav. Byli mezi nimi četní Sudeťáci z Korutan, Horních Rakous a Vídně. Demonstrující Sudeťáci měli na jmenovkách názvy četných měst ze Sudet.

■ Rusalka v Berlíně

Dvořákova lyrická opera Rusalka je v poslední době často inscenována. Nyní ji inscenuje Barrie Kosky pro Berlín. Vílu Rusalku vynikajícím sopránem zpívá Ina Kringelbomová a má zpočátku podobu ryby. Ježibabu zpívá Agnus Zwierka. Vodníka zpívá Dimitrij Ivaščenko, prince báječný tenorista Timothy Richards.

■ Lipsko vrací ukradené knihy

Přesně 70 let po převzetí bělehradského nakladatelství nacisty Univerzitní knihovna v Lipsku vrátila Srbsku ukradené knihy. 800 publikací z oblasti literatury pro mládež, filozofie a politiky bylo předáno řediteli Srbské národní knihovny. Židovský vydavatel Géza Kohn, který v r. 1901 založil vydavatelství stejného jména, byl krátce po okupaci v r. 1941 Němci zatčen a od té doby je nezvěstný. Firma byla v r. 1943 vyvlastněna a postavena pod německou správu.

Autorem sloupku
Jaroslav Liška

Stránku připravil a redigoval
Zdeněk Hoření

LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA

Zpětná vazba: naši čtenáři

Ano, skutečně jste naší zpětnou vazbou! Právě tak chci dnes oslovit čtenáře Slovanské vzájemnosti. Snad ani nemusím vysvětlovat, co vyjadřuje onen z informatiky pocházející pojem, který jsem využil v titulku k dnešnímu zamyšlení. Odezva čtenářů, jimž chceme svou prací – v nejlepším smyslu tohoto slova – sloužit, je pro nás vodítkem a vyvstává před našima očima v nejrůznějších podobách: třeba i v diskusi na nedávném slovanském aktivu, kde jsme jeho účastníky znovu požádali, aby nám co nejvíc psali o svých zkušenostech, nápadech i doporučeních, jež by nepochybně přispěly k dalšímu zpestření Slovanské vzájemnosti. Další formu zpětné vazby signalizující míru souzvuku našeho časopisu s názory čtenářů i spolupracovníků redakce vyjadřuje také dnešní příspěvek **Františka Truxy z Jablonce nad Nisou**, věnovaný (obdobně jako jeho článek v nedávném 142. čísle) životu Lužických Srbů. Čím víc bude takových pokračování, tím líp! Radost, o které ve svém článku píše přítel Truxa, je naší společnou!

A další příklad? Nepochybuji o tom, že i vás brzy zaujme v našem měsíčníku Legenda o ruské dívce, kterou nám zaslala **Zdeňka Veverková z Chomutova.** Při pročítání tohoto lidsky i literárně pozoruhodného příspěvku naší čtenářky jsem si znovu uvědomil, jak barvité a různorodé mohou být, také zásluhou našich čtenářů, stránky Slovanské vzájemnosti. Ne vždy je však možné zveřejnit příspěvek adresovaný naší redakci v co nejkratší době. Důležité ovšem je, že vzájemně o sobě víme – dnes tedy chceme alespoň touto cestou poděkovat **Rudolfu Vaňkovi z Chebu** za jeho kritický článek věnovaný ostudným projevům nepěkného vztahu k našemu rodnému jazyku...

Alespoň pozdrav chceme rovněž zaslat **Občanskému sdružení mistra Jana Husa z Teplic,** jež nám pravidelně, i na adresu Slovanského výboru ČR, zasílá svůj měsíčník, pro nějž zakladatelé tohoto šestnáct let již vycházejícího časopisu vymysleli svižný název Trefa. I nám tento měsíčník svým způsobem slouží jako zpětná vazba. Rádi uvítáme příspěvek z Teplic také na stránkách Slovanské vzájemnosti.

Tolik tedy pro dnešek – řečeno obrazně i doslova, těšíme se na další setkání v rámci rodiny dnešních či budoucích čtenářů a spolupracovníků Slovanské vzájemnosti.

Miloš Prošek

Přes všechnu nepřízeň Lužice vytrvala...

Vážená redakce, udělali jste mi velikou radost tím, že jste v minulém čísle uveřejnili můj příspěvek s titulkem Přežijí Lužičané rok 2100? Bohužel český tisk Lužické Srby zřejmě bojkotuje, jedině katolický tisk dosud alespoň v omezeném rozsahu zveřejnil, že lužickosrbský kaplan Alois Andricki byl prohlášen za mučedníka, a tím byl – poprvé v lužickosrbských dějinách – úspěšně dokončen proces jeho svatořečení. Dle dispozic papeže Benedikta XVI. to bude slavnostně vyhlášeno 13. června v Drážďanech. Svého patrona si tento tak těžce zkoušený národ rozhodně zaslouží.

Situace v Lužici a zejména v lužickosrbském školství je téměř katastrofální. I děti z ryze lužickosrbských obcí (Chroščice, Kukow) přecházejí z větší části do německých škol. Ryze lužickosrbské školy přestávají existovat. V mateřských školkách má z 1140 dětí jen 15 % oba rodiče, mluvící lužickosrbskou mateřštinou, 69 % rodičů mluví jen německy. Je výborné, že naše Ministerstvo školství posílá sem učitele češtiny, a to do Budyšína pro základní školy v Radworu, Balbicích, Chroščicích a Pančicích-Kukowě. Po J. Štilerové, která nyní učí češtinu na lužickosrbském gymnáziu, tam úspěšně pracuje obětavý učitel Pavel Šlechta. Ale stále je to málo.

Pro křesťana vzniká nutnost modlit se k budoucímu svatému Andrickému, aby vyprosil zázrak ve formě obnovy prosperity Lužice, návratu Lužických Srbů, kteří se vystěhovali do západních částí Německa, a pomoci včetně přistěhovalectví občanů z Čech, Slovenska a Polska.

Připomínám nápis na škole v Chroščicích: Žo budžomy, to daj Bóh, no my zo smy. Volně – pro naši budoucnost žádáme o pomoc boží, ale přes všechnu nepřízeň jsme vytrvali.

František Truxa, Jablonec n. N.

Historická poučení z cest

Fejeton

Dle současného průzkumu českého knižního trhu se čtenářské oblibě nejvíce těší cestopisné črty, poznámky z cest a reportáže. Však se také stále více cestuje – jak kdysi pro mládež napsal Alois Jirásek: Z Čech až na konec světa.

Z ciziny si kromě osobních zážitků lze přinést poučení nejen o přítomnosti, ale i o minulosti. Lituji, že u nás stále ještě není doceněna významná kniha anglického spisovatele Jonathana Swifta Gulliverovy cesty, poprvé vydaná roku 1726. V mnohém je poučná i pro českou současnost. Například pro přepisování dějin. Patrně to není jev specificky český, čemuž nasvědčuje poznatek Jonathana Swifta z jeho fiktivní cesty po jakési smyšlené zemi. Autor zmíněné knihy líčí, jak se opravují „staré i novější dějiny". Píše, že tam poznal, „jak svět balamutí prodejní pisálkové, kteří přisoudili největší válečná vítězství zbabělcům, nejmoudřejší radu hlupákům, upřímnost pochlebníkům, římskou ctnost zrádcům vlasti, zbožnost nevěrcům, cudnost sodomitům, pravdomluvnost udavačům. Kolik nevinných lidí bylo odsouzeno na smrt nebo posláno do vyhnanství tím, že ministři využili prodejnosti soudců a zloby politických stran."

Swift také porovnával římský senát s moderním sněmem: „První vypadal jako shromáždění bohatýrů a polobohů, druhý jako smečka kramářů, kapsářů, banditů a chvastounů." V poznámkách k této knize napsal roku 1968 její překladatel Aloys Skoumal:

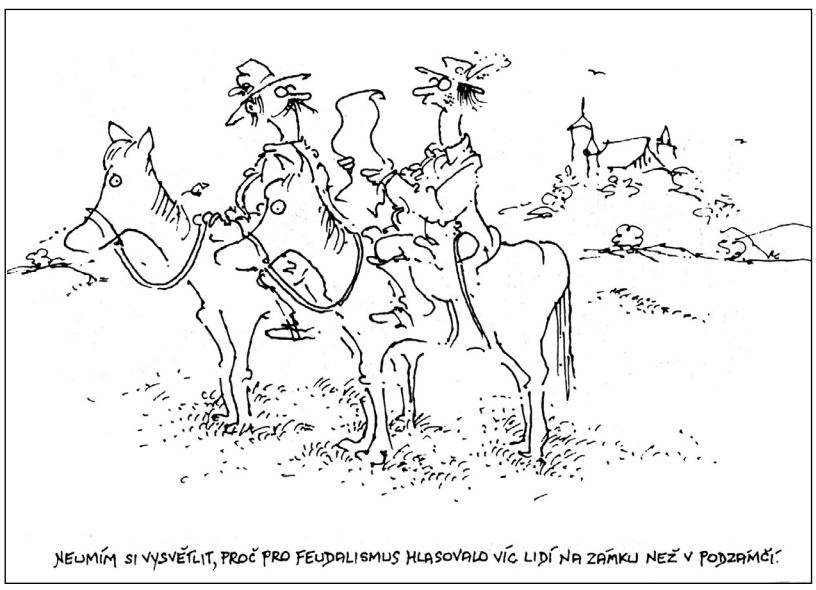
„Swiftova hořká satira zůstává v lecčems stále aktuální, a navíc je to kniha, která okouzlí vtipnou invencí, humorem i svrchovaným vypravěčstvím."

Jak se mají psát dějiny, to věděl slavný latinský autor Letopisů Tacitus už ve druhém století po Kristu. Zdůrazňoval zásadu sine ira et studio – bez hněvu a zaujatosti. Naši současní opraváři dějin však této zásady zřejmě nedbají, ačkoliv i prezident Václav Klaus před časem varoval před „přepisováním dějin". Mimochodem – chlumský zpravodajský bulletin Hejtman v květnu 2005 uveřejnil článek, v němž Ing. Vladimír Kuchyňka, pamětník 2. světové války, mj. napsal: „Historie se často líčila tak, jako by Plzeň a Karlovy Vary osvobodila Rudá armáda. Po roce 1989 se zase někteří tváří tak, jako by Ostravu či Třeboň osvobodily divize generála Pattona."

Autor dále připomíná, že ještě večer 9. května 1945 u nádraží Chlum u Třeboně v boji s německým vojskem padli vojáci Rudé armády. Připomněl jsem si, že už veliký Goethe ve svých Reflexích podotkl: O dějinách nemůže nikdo usuzovat lépe než ten, kdo je sám zažil. Také německý spisovatel Willy Bredel napsal: Psaní historie bylo dosud privilegiem vládnoucích vítězů. Bylo upravováno podle potřeb mocipánů a také bez skrupulí falšováno.

Zejména v tisku sleduji, jakým způsobem se někteří politikové snaží „vyrovnat se s minulostí". A pak si raději znovu pročítám satirické dílo Jonathana Swifta.

Miroslav Kubín,
Chlum u Třeboně

Vladimír Renčín

Tuto stránku řídí a rediguje Miloš Prošek.

Podrobnosti i na webu

Připomínáme, že o SV ČR se dočtete i na tomto webu:

http://slovanvyborcr.hostuju.cz

Blahopřejeme!

- **Marie Melichárková** z Mořkova oslaví 1. května 86. narozeniny.
- **Petr Chodil** ze Staré Červené Vody slaví 2. května 75 let.
- **Zdeněk Rittich** v Liberci bude slavit 83. narozeniny 5. května.
- **Jaromír Jindra** z Prahy 4 také 5. května oslaví 83. narozeniny.
- **Jaroslava Planičková** bude slavit v Lounech 82. narozeniny 8. května.
- **František Fabian**, předseda o. s. Volná myšlenka, se dožívá 19. května 84 let.
- **František Čermák** z Jindřichovic p. Smrkem oslaví 20. května 65 let.
- **Josef Šulc** z Jirkova se dožívá 23. května 85 let.
- **Helena Kubrtová** z Týniště n. Orlicí, delegátka 10. sjezdu v Kyjevě, členka Celostátní rady SV ČR, oslaví 24. května 75. narozeniny.
- **Eva Vítězová** z Pardubic, dlouholetá členka SV ČR, bude slavit 24. května 55. narozeniny.
- **Anděla Dvořáková**, předsedkyně ČSBS**,** bude slavit 30. května 84. narozeniny.
- **Marta Bayerová** ze Znojma, senátorka Parlamentu ČR, bude slavit 55. narozeniny 31. května.
- **Miroslav Mucha** z Prahy 8, zakládající člen SV ČR, spolupracovník prof. Chvály, se 31. května dožívá 83 let.

Všem oslavencům, jmenovaným i nejmenovaným, blahopřejeme.

Pojďme do Národního muzea!

O velmi úspěšné výstavě Staré pověsti české v pražském Národním muzeu s žertovným cimrmanovským poutačem „Čechové, na řípu!" jsme informovali ve Slovanské vzájemnosti již v číslech 137 a 138, vydaných v loňském roce. Nyní nás upoutal v týdeníku pro literaturu a kulturu Obrys-Kmen myšlenkově bohatý článek Věry Beranové, nazvaný Kdo ví, jak to tenkrát bylo, který je věnován této opravdové kulturní události. Z jeho obsahu vyjímáme:

„Národnímu muzeu se... bezesporu podařilo touto výstavou vzbudit pozornost i u těch, pro které je návštěva muzea výjimečnou záležitostí, akcí jen párkrát za život.

V posledních letech bohužel není vztah k české historii, české kultuře v centru společenského zájmu. Okouzlení vším cizím, někdy bohužel velmi povrchním, je stále pro velkou většinu publika velmi přitažlivé.

Výstava v Národním muzeu vsadila na klasiku a podle mne, v duchu svého poslání, tedy na národní problematiku. Vrací nás k našim nejstarším dějinám, které pro starší generace představovaly Staré pověsti české, především v podání Aloise Jiráska, ale i v dalších literárních i výtvarných zpodobeních. Nedělá to však žádnou mentorskou cestou, instalace má vtip, nadsázku, a tak celé vážné téma – počátek naší historie – vnímá divák, ale i posluchač, velmi aktuálně. Bohužel, autoři expozice museli vycházet i z jednoho předpokladu, a sice že pro mnohé, především pro nejmladší generaci, jsou české dějiny pod dojmem povrchně chápaného smyslu historie považovány za něco překonaného, zcela zbytečného ve sjednocené Evropě. Tyto teze jsou pak dále povrchně, zjednodušeně deklarovány některými médii.

Je samozřejmé, že každá současnost hledá v historii především sebe, své hodnoty, své ideje, v podstatě svou ideologii, svou politiku. O to zajímavější je právě téma této výstavy, která je svým způsobem odpovědí, či spíše souborem položených otázek o smyslu našich dějin, v podstatě o smyslu existence našeho státu..."

My jen v závěru poznamenejme, že výstava, na kterou je volný vstup vždy první čtvrtek v měsíci, končí již 7. července 2011. Pospěšme si tedy... **(red.)**

Petice za Koněva: přes 3000 podpisů

Petici za zachování památníku maršálu Ivanu Koněvovi v Praze 6 na náměstí Interbrigády podepsalo 3065 občanů, kteří tak protestovali proti záměrům tamějších úřadů sochu „přestěhovat". Řekla to zastupitelka Prahy 6 Dagmar Gušlbauerová, která tvrdí, že radnice od toho „zřejmě v tomto období upustila", ale nevyloučila, že bude hledat jiné způsoby jak dosáhnout svého.

Slovanská vzájemnost informovala o petici v článku Na obranu maršála Koněva na této stránce loni v červnovém čísle. K petici se ještě vrátíme.

Opravdu obraz doby?

Když bychom prohlásili knihu režiséra Otakara Vávry **Paměti – Moje filmové 100letí** za memoáry (u vědomí toho, že každé vzpomínání je a musí být silně subjektivní), pak bychom „netrefili", obrazně řečeno, hřebíček na pověstnou hlavičku. Názory na tuto knihu, jejíž 1. verze již vlastně vyšla v roce 1994, se budou zajisté příkře rozcházet a nejméně ze všeho bychom přijali názor tlumočený na záložce knihy, že tyto memoáry nejsou jen ohlédnutím za životem respektovaného filmového tvůrce, ale i obrazem doby od třicátých let minulého století až po současnost.

Je-li to obraz doby, pak je to obraz viděný v poněkud zakřiveném zrcadle, a to by měly prokázat recenze, pokud se ovšem nedostane knize jen slov chvály, vždyť jejím „křitelem" byl sám prezident republiky Václav Klaus.

Nás však v knize zajímá plejáda umělců, které autor těchto vzpomínek znal a o kterých píše. Autor je mnohdy „svléká z jejich kůže" a leckdy nemá pro ně slova pochopení. To se – pravda, neúplně – **podařilo i s Juliem Fučíkem**, toho vzpomíná na více místech, hlavně jako na silně nekritického obdivovatele sovětského Ruska (hlavně na str. 70).

Sporných a vysloveně složitých míst v knize je mnoho, pozastavil jsem se třeba nad výkladem o volbě prezidenta Edvarda Beneše a nad Vávrovou úvahou, proč se na Karlův most dostalo sousoší slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje. Sama volba prezidenta byla kromě jiného výslednicí nesmírně komplikovaného a sporného jednání s Vatikánem, přičemž samozřejmě rozhodovaly také hlasy slovenských poslanců.

Josef Bílek, Jindřichův Hradec

Osvoboditelé

Šli v prachu bojových cest,
krutostí bojů znaveni.
A přesto šli bez bázně.
Mnozí pak padli zkrvaveni
na naši zem,
která jak rodná matka
ve svou měkkou náruč je přijala.
Chladem tišila bolest
a v blízké řeči jim šeptala
slova plná vděčnosti.
Dnes spí svůj věčný sen,
dnes jen vzpomínky zůstaly:
Jak tehdy kvetly šeříky,
jak sladce garmošky hrály,
jak jsme se chlebem dělili,
s láskou,
jakou jen bratři znají.
Přinesli nám tehdy svobodu.
Proč lidé zapomínají?

Ewa Konečná

Symbol nad Dunajem

Bratislavský hrad je jedním z historických symbolů slovenské státnosti. Jako prvého slovenského krále označili Svatopluka papežové Jan VIII. a Štěpán V. V nejnovějším čísle (č. 4/2010) Slovenské vzájomnosti, čtvrtletníku Slovenské rady Sdružení slovanské vzájemnosti, to ozřejmuje Drahoslav Machala. Další články tohoto čísla: Marián Tkáč: Kdy se začínají slovenské dějiny, Paľo Parenička: Zapomenutý symbol Slovanstva (Chorvat Mikuláš Šubiš), Ján Tužinský:Třetí tisíciletí – výzva ke slovanské vzájemnosti, Pavol Janík: Masaryk – odysea 2010, bez uvedení autora: 10. všeslovanský sjezd – Kyjev, aj. příspěvky. **(SV)**

RSVK slaví 40 let

RSVK – Ruské středisko vědy a kultury v Praze 6 – slaví v květnu 40 let své existence. Své „narozeniny" zahájí ve čtvrtek 12. května v 17 hodin otevřením výstavy Dům naší družby a promítnutím dokumentárního filmu o historii sovětské a ruské lidové diplomacie. V pondělí 16. května bude na programu zahájení výstavy ruského malíře zasloužilého umělce Alexandra Pavlova věnované ruskému krajinářství. Ve čtvrtek 19. května se bude od 11 hodin konat kulatý stůl pro občanská sdružení na téma Na cestě k otevřené informační společnosti. A tentýž den zve středisko na literární a hudební večer na motivy básnického díla i opery Evžen Oněgin. Začátek v 18 hodin. **(SV)**

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST č. 143/2011, cena 8 Kč.
Zakladatel: prof. Ing. Břetislav Chvála, DrSc.
Vydavatel: JUDr. Jaroslav Weber, Dürerova 2, 100 00 Praha 10.
Řídí redakční rada: Jaroslav Weber (předseda), Zdeněk Hoření (šéfredaktor), Karel Dostál, Eva Holečková, Stanislav Hrzina, Jan Jelínek, Miloš Prošek, Jiří Stano, Mirko Svoboda, Jana Vacková.
Rukopisy přepsala Mgr. Libuše Koukalová, distribuci vede Alexandr Pospíšil.
Redakce a administrace: Slovanský výbor ČR, Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1, III. patro, kabinet č. 147, tel./fax: 222 897 261, internetová adresa: http://slovanvyborcr.hostuju.cz.
Adresa e-mail: slovanvyborcr@volny.cz. Nevyžádané rukopisy nevracíme.
Příspěvky zaslané redakci nemusí vždy vyjadřovat její stanovisko.
Redakce si vyhrazuje právo úpravy příspěvku. Uzávěrka čísla dne 26. 4. 2011.
Časopis registrován na MK ČR pod reg. č. 8038.ISSN-1212-3315.